

18.04.22

«Σκληρό Μαρκάρισμα» στον Γραμματέα του ΜέΡΑ25 Γιάνη Βαρουφάκη

από τον δημοσιογράφο Πάνο Χαρίτο

<https://youtu.be/wyhOdDRiVJQ>

Σε ένα «Σκληρό Μαρκάρισμα» με ερωτήσεις εφ' όλης της ύλης από τον δημοσιογράφο Πάνο Χαρίτο, ο Γραμματέας του ΜέΡΑ25 Γιάνης Βαρουφάκης απαντάει χωρίς περιστροφές σε φλέγοντα ερωτήματα, για τον πόλεμο στην Ουκρανία και κατά πόσο ήταν έκπληξη αλλά και για τις δηλώσεις μελών του τάγματος Αζόφ στην ελληνική Βουλή, για την πανδημία και την οικονομία, τον πληθωρισμό, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τον ΦΠΑ και την ενέργεια. Ο Γιάνης Βαρουφάκης σχολιάζει και τοποθετείται για τις γαλλικές εκλογές, το ρόλο της Τουρκίας και τον Ταγίπ Ερντογάν καθώς και για τις μετεκλογικές συνεργασίες στο ελληνικό γίγνεσθαι. Αποκαλυπτικές οι απαντήσεις του Γραμματέα του ΜέΡΑ25 για την ελληνική δημοσιογραφία και τις παρακολουθήσεις δημοσιογράφων, για τη σχέση πολιτικής και θρησκείας αλλά και για την πίστη γενικότερα, άθεος ή άθρησκος;

ΔΗΜ: Υπό φυσιολογικές συνθήκες θα καλησπέριζα τον κόσμο, θα έλεγα πού βρισκόμαστε, τον λόγο που είμαστε εδώ, ποιον έχουμε μαζί μας, σήμερα το πρωί, απόψε το βράδυ, όποτε το δει ο καθένας, γιατί έτσι και αλλιώς διαδικτυακά το βλέπουν. Ωστόσο εγώ είμαι ο καλεσμένος εδώ και ομολογώ ότι είναι η πρώτη φορά που μου συμβαίνει αυτό, είναι η πρώτη φορά που κάποιος με καλεί για να του πάρω συνέντευξη. Λοιπόν, κύριε Βαρουφάκη, καλησπέρα.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Καλησπέρα.

ΔΗΜ: Ευχαριστώ για την πρόσκληση.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ας αφήσουμε όμως τους πληθυντικούς.

ΔΗΜ: Μπαίνουμε στον ενικό λοιπόν. Καλησπέρα Γιάννη. Ευχαριστώ για την πρόσκληση.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Χαρά μας! Μας αρέσει να το κάνουμε αυτό. Δεδομένου ότι η πρόσκληση είναι εντελώς ανοικτή και όπως έχουμε πει και στις προηγούμενες εκπομπές δεν υπάρχει καμία προσυμφωνία για το τι θα συζητήσουμε.

ΔΗΜ: Αυτό το έχω καταλάβει. Μου το είπαν 3-4 φορές, ρωτάτε ό, τι θέλετε. Πώς προέκυψε αυτό; Σαν ιδέα ποιος το συνέλαβε;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Το συνέλαβε ο Δημήτρης που είναι πίσω από την κάμερα στη διάρκεια της πανδημίας και του lockdown, των κλειστών θεάτρων που αποφασίσαμε να τα αναδείξουμε και να τα ανοίξουμε και ταυτόχρονα λόγω του μόνιμου αποκλεισμού που έχουμε ως ΜέΡΑ25 από τα Μέσα.

ΔΗΜ: Αυτό ήθελα να ρωτήσω. Υπήρχε ένας φόβος, δηλαδή, ότι έτσι και αλλιώς υπάρχει πανδημία, έχουν κλείσει τα μαγαζιά, δεν υπάρχουν πολιτικές εκπομπές, άρα πάμε να το σώσουμε κατά κάποιον τρόπο με μια τέτοια κίνηση;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Δεν είναι φόβος, είναι μία διαπίστωση. Δεν είναι μόνο ότι δεν υπάρχουν πολιτικές εκπομπές. Το ΜέΡΑ25 βρίσκεται σε ένα καθεστώς πλήρους αποκλεισμού από τα συστημικά Μέσα και εμείς χρησιμοποιούμε τα δικά μας μέσα

ΔΗΜ: Μια και μιλάμε για τα Μέσα να βάλω λίγο στην κουβέντα ξεκινώντας αυτό το πλαίσιο στο οποίο βρίσκεται η ελληνική δημοσιογραφία, σήμερα. Τον προηγούμενο μήνα είχαμε την έκθεση από το Παρατηρητήριο για τον τύπο τον Ευρωπαϊκό όπου η Ελλάδα πλέον είναι στην 70^η θέση, κάθε χρόνο κατακυλάμε και λίγο παραπάνω. Υπήρχαν επισημάνσεις μέσα για την ελευθερία του τύπου και πόσο προβληματική είναι στη χώρα μας. Το παρακολουθείτε αυτό; Σας προβληματίζει καθόλου;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Βεβαίως, απολύτως. Τους τελευταίους μήνες βλέπουμε και διώξεις δημοσιογράφων στη βάση των ρεπορτάζ που κάνανε, όχι ότι κάναν κάτι άλλο και τους διώκουν. Τους διώκουν για το ρεπορτάζ που κάναν. Αυτό ο Ερντογάν, ο Ορμπάν, ο Πούτιν, ο Μπολσονάρο, ούτε καν ο Τραμπ...

ΔΗΜ: Μιλάτε για την Παπαδάκου. Μιλάτε για αυτούς;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ναι, αλλά πέραν αυτού, εάν το δούμε συνολικά το σκηνικό των μέσων στην Ελλάδα, είχαμε μία περίοδο πριν την πτώχευση και μετά την πτώχευση της χώρας. Πριν την πτώχευση είχαμε, μετά το '89, αν εξαιρέσεις την ΕΡΤ, ένα μιντιακό σύστημα το οποίο είχε χτιστεί πάνω στη βάση της διαπλοκής. Είχε ένας μεγαλοεργολάβος του ελληνικού δημοσίου, κρατικοδίαιτος ανάγκη να είχε πρόσβαση στην κυβέρνηση έφτιαχνε και ένα κανάλι ή αγόραζε ένα κανάλι, είχαμε μία δημοσιογραφία η οποία ήταν στρατευμένη στα συμφέροντα του επιχειρηματία, του κρατικοδίαιτου επιχειρηματία. Είχε ζημιά, αλλά δεν τον πείραζε, ήταν μία επένδυση στο να έχει πρόσβαση στα μεγάλα έργα, στους αυτοκινητόδρομους, στα ολυμπιακά έργα κ.λπ. Πτωχεύει το ελληνικό κράτος, πτωχεύει και ο εργολάβος και μετά το 2010 αυτά τα ίδια κανάλια περνάνε πλέον υπό την επήρεια κατευθείαν της Τρόικας. Πώς; Μέσω των τραπεζών. Οι τράπεζες έχουν πτωχεύσει. Η Πειραιώς για παράδειγμα, είναι ένα πολύ καλό παράδειγμα. Πτωχεύει η Πειραιώς, διασωληνώνεται με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μέσω μνημονίων, κρατάει ζωντανό αυτό το τραπεζικό σύστημα, το πτωχευμένο. Και έχεις τα κανάλια, τα κανάλια των τέως εργολάβων, τα οποία περνάνε πλέον στην χρηματοδότηση χωρίς την ιδιοκτησία από Τράπεζες Πειραιώς, Εθνική, Eurobank, Alpha κ.λπ. Οπότε η Τρόικα που κρατάει ζωντανές τις τράπεζες, μέσω των τραπεζών ελέγχει τα κανάλια.

ΔΗΜ: Αυτό δεν είναι κάτι που συμβαίνει παγκοσμίως όμως; Δηλαδή, αν κοιτάξεις τον Δυτικό κόσμο

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Όχι.

ΔΗΜ: Γιατί όχι;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Γιατί τα κράτη δεν έχουν πτωχεύσει παγκοσμίως. Δηλαδή στην Βρετανία, στην Γερμανία. Δεν έχει πτωχεύσει η Γερμανία, ούτε τα κανάλια ανήκαν.

ΔΗΜ: Αυτό το αλισβερίσι όμως υπάρχει σε διεθνή βάση και σε όλες τις χώρες μεταξύ κυβερνήσεων και ιδιωτικών μέσων

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ναι, αλλά τόσο βάνουσα να έχεις ένα πτωχευμένο κανάλι, μια πτωχευμένη τράπεζα, να είναι διασωληνωμένα και τα δύο με την Τρόικα, η οποία να έρχεται και νομοθετεί στη Βουλή και ταυτόχρονα έχει και τα κανάλια τα οποία χρηματοδοτεί άμεσα όχι έμμεσα, τα οποία γιορτάζουν τις μνημονιακές νομοθεσίες ως ευρωπαϊκή αλληλεγγύη, αυτό δεν υπάρχει, δεν έχει ξαναγίνει σε καμιά χώρα του κόσμου, είναι μοναδικό. Και βέβαια, μετά το 2018 έχουμε μία δεύτερη φάση της μνημονιακής Ελλάδας – έτσι το βλέπουμε εμείς στο ΜέΡΑ25 – γιατί μετά το '18 αλλάζουν λίγο τα πράγματα. Από το '10 μέχρι το '18, τα πρώτα 8 χρόνια των μνημονίων, χάνουν όλοι και μόνο αυτοί που ήταν άμεσα και απόλυτα διασωληνωμένοι με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και με την Τρόικα πήγαν καλά. Από το '18 αρχίζει μία διαδικασία πώλησης των κόκκινων δανείων και διάφορες άλλες μεθόδους μέσα από τις ιδιωτικοποιήσεις όπου να δημιουργείται μία νέα πρόσοδος μέσα από τη χώρα που να βασίζεται στην πτώχευση βέβαια και αυτή. Γιατί τα κόκκινα δάνεια τι είναι; Είναι μία μορφή πτώχευσης η οποία μετατρέπει την πτώχευση του ενός σε πρόσοδο για τον άλλον, για αυτόν που αγοράζει το κόκκινο δάνειο. Οπότε έχεις μία τέτοια διαδικασία και χτίζεται λοιπόν μία νέα προσοδοφορία μέσα στη χώρα και έρχονται και κάποιοι επιχειρηματίες, βλέπε Μαρινάκης ας πούμε, που παίρνουν κάποια κανάλια, έχουν και ταμεία με τα οποία αγοράζουν κόκκινα δάνεια και γίνεται λιγότερο μοναδική αυτή η ολιγαρχική διαχείριση των μίντια, αρχίζει και θυμίζει πιο πολύ Βραζιλία πάλι.

ΔΗΜ: Οι παρακολουθήσεις δημοσιογράφων, είδαμε την προηγούμενη εβδομάδα, είδε το φως της δημοσιότητας μία παρακολούθηση του Θανάση του Κουκάκη μέσα από ένα σύστημα παγίδευσης του κινητού τηλεφώνου, το οποίο είναι ένα smart τηλέφωνο που έχεις τα πάντα εκεί μέσα, από τα e-mail σου μέχρι την αλληλογραφία σου μέχρι τα κείμενά σου, τους διαλόγους που κάνεις μέσα από το σύστημα pritandor το ισραηλινό. Είχαμε ανακοίνωση από τον κυβερνητικό εκπρόσωπο ότι ήταν μία προφανώς ιδιωτική δραστηριότητα αυτή η οποία βρισκόταν πίσω από αυτήν την ενέργεια. Το αγοράζετε, σας καλύπτει μία τέτοια ανακοίνωση και ποιος ο λόγος από αυτές τις παρακολουθήσεις;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ναι, βεβαίως ιδιωτική ήταν. Αλλά όλη η κυβέρνηση έτσι και αλλιώς είναι μία ανώνυμη εταιρεία, είναι ιδιωτική επιχείρηση. Έχει συγκεκριμένα συμφέροντα, έχει ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, είναι ένα επιτελικό κράτος, είναι μία ΑΕ. Προσπαθώ να διασκεδάσω αυτό που μου λες. Έτσι; Γιατί προφανώς εδώ είναι θέμα δημόσιου συμφέροντος. Αυτό που μου κάνει εντύπωση είναι ότι τους έπιασαν. Το περίεργο δεν είναι ότι παρακολουθούνται. Αν υπάρχουν ελάχιστοι δημοσιογράφοι που κάνουν καλά τη δουλειά τους, προφανώς θα παρακολουθούνται, εφόσον από τη δουλειά τους αυτή κινδυνεύουν κάποια επιχειρηματικά κρατικοδίαιτα συμφέροντα. Θεωρώ ότι ζούμε βεβαίως παγκοσμίως σε μία κοινωνία όπου η παρακολούθηση έχει φτάσει σε επιστημονικά επίπεδα που η Stasi θα τα ζήλευε.

ΔΗΜ: Άλλα τα δεδομένα, άλλες οι τεχνολογίες.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ναι, και τώρα πια, όταν, που και που, εμφανιστεί κάτι τέτοιο στη δημοσιότητα, όλοι λένε «πω πω τι έγινε», αυτό που γίνεται καθημερινά.

ΔΗΜ: Δεν έχει μία παραδοξότητα όμως αυτό; Γιατί μιλάμε για την εποχή της τεχνολογίας, έχεις τα social media, έτσι; Αν πίσω από τέτοιου είδους ενέργειες κρύβεται ο έλεγχος της πληροφορίας, ποιο είναι το αποτέλεσμα το οποίο πετυχαίνεις τελικά;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Κοίταξε, εδώ υπάρχουν δύο φαινόμενα

ΔΗΜ: Δεν είμαστε στη δεκαετία του '80 όπου ήταν ο Μαρούδας που έλεγε ότι θα κατεβάσω τους δορυφόρους για να σταματήσω τις διαρροές. Είμαστε στο 2022, πλέον.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ναι, εδώ όμως έχεις δύο διαφορετικές διαδικασίες οι οποίες έρχονται και συγκεράζονται. Η μία είναι η παρακολούθηση, κόντρα στη βούληση του θύματος της παρακολούθησης - καλό παράδειγμα ο δημοσιογράφος ο συγκεκριμένος – και η άλλη είναι η διαδικασία της παραγωγής νέας μορφής κεφαλαίου για εταιρείες πλατφόρμας, όπως είναι η Amazon, όπως είναι η Google κ.λπ, όπου συνειδητά ή ασυνείδητα, αλλά εθελοντικά, παρέχουμε τις πληροφορίες μας οι οποίες μετατρέπονται σε μία μορφή αλγοριθμικού κεφαλαίου για αυτές τις εταιρείες. Οπότε κάθε φορά που ανεβάζεις στο Tik Tok κάτι, στο Facebook, δίνεις δικές σου πληροφορίες στα μεγαθήρια αυτά, στις εταιρείες πλατφόρμες πάνω στο οποίο κτίζουν το αλγοριθμικό τους κεφάλαιο με το οποίο καταφέρνουν να μας εκπαιδεύουν, τους εκπαιδεύουμε στο να μας εκπαιδεύουν να τους εκπαιδεύουμε το πώς να μας κάνουν να αγοράζουμε αυτά που χρειάζεται να αγοραστούν εκ μέρους των πελατών τους. Από την ίδια διαδικασία σε αυτές έρχονται σαν δύο παραπτόταμοι και δημιουργούν την τυραννία, αυτή είναι μία νέα μορφή τυραννίας, μία νέα μορφή, εμείς, εγώ τους λέω τεχνοφουδαρχία, είναι μία μορφή φεουδαρχίας που είναι ψηφιακή

ΔΗΜ: Λοιπόν, δε θα το βαρύνω άλλο. Είμαστε ήδη στη Μεγάλη Εβδομάδα, Μ. Δευτέρα προβάλλεται αυτό το οποίο κάνουμε σήμερα. Οφείλω να ομολογήσω ότι το κάνουμε κάποιες μέρες πριν, ένα πενήντημερο πριν έχει γραφτεί αυτό εδώ το επεισόδιο, οπότε δεν υπάρχουν ερωτήσεις που δεν έθεσα, αν έχουν συμβεί πράγματα μέχρι την Μεγάλη Δευτέρα, μέχρι σήμερα δηλαδή που προβάλλεται αυτό. Μιας και έχουμε μπει στη Μ. Δευτέρα όμως, στη Μεγάλη Εβδομάδα, άλλοι πιστεύουν άλλοι δεν πιστεύουν. Διάβασα στο wikipedia, στο θρησκευμα δίπλα γράφει αθεϊσμός στη σελίδα του Γιάννη Βαρουφάκη. Άθεος ή άθρησκος;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ευσεβής άθεος.

ΔΗΜ: Δηλαδή;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Δηλαδή δεν είμαι άθεος τύπου Richard Dawkins. Ο Richard Dawkins, ο βιολόγος ο γνωστός, σπουδαίος επιστήμονας, ο οποίος βγαίνει επιθετικά απέναντι στους πιστούς, τους θρησκευόμενους, και ουσιαστικά τους προγκάρει είτε να απαρνηθούν την πίστη τους είτε να αυτοαποκαλεστούν αντιεπιστήμονες. Εγώ θεωρώ ότι τόσο η επιστήμη όσο και η θρησκεία κάπου χτυπάνε ένα τοίχο, τον τοίχο του άγνωστου. Δηλαδή, να σου δώσω ένα παράδειγμα. Αν είσαι θρησκευόμενος και πιστεύεις ότι ο Θεός δημιούργησε το σύμπαν, το ερώτημα παραμένει, ποιος δημιούργησε το Θεό; Εάν είσαι φυσικός, θεωρητικός φυσικός, και πιστεύεις ότι όλα ξεκίνησαν από το Big Bang, το ερώτημα είναι το ίδιο, και ποιος δημιούργησε το Big Bang; Το Big Bang από που προέκυψε; Θα σου πει κάποιος, κανένας, από τίποτα, δεν υπήρχε τίποτα πριν το Big Bang. Ναι, αλλά το Big bang τότε δεν έχει σχέση αίτιο – αιτιατού. Το ίδιο και με τον Θεό. Θα σου πει ότι κανένας δεν δημιούργησε το Θεό, γιατί σκεφτόμαστε με την νοοτροπία του ανθρώπου που πρέπει κάποιος να έχει δημιουργήσει τον Θεό, ο Θεός δημιουργεί τα πάντα, κανένας δεν

δημιουργεί τον Θεό. Αλλά, σε τελική ανάλυση, αν το σκεφτείς αυτές οι δύο προσεγγίσεις στο άγνωστο λένε το ίδιο πράγμα. Οπότε εγώ σέβομαι τον θρησκευόμενο.

ΔΗΜ: Να το πάω διαφορετικά;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Αλλά εγώ δεν έχω ανάγκη να καλύψω την άγνοια μου λέγοντας, ο Θεός το έκανε

ΔΗΜ: Ο Γιάννης Βαρουφάκης έχει πάει ποτέ σε κάποιο μοναστήρι; Έχει πάει στο Άγιο Όρος, στους Άγιους Τόπους; Ασχέτως αν πιστεύει ή όχι.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Στο Άγιο Όρος θα ήθελα να πάω. Δεν πηγαίνω, γιατί θεωρώ απαράδεκτο τον αποκλεισμό των γυναικών. Όπως πηγαίνω στον Παρθενώνα, πηγαίνω στο Taj Mahal, πηγαίνω στην Cappella Sistina. Εκπληκτική εμπειρία να μπεις στην Cappella Sistina να δεις τη δουλειά του Michelangelo, τον Ραφαήλ. Και νιώθω και κατάνυξη κιόλας, Νιώθω κατάνυξη, χωρίς να χρειάζεται να πιστεύω.

ΔΗΜ: Έχεις γνωρίσει ποτέ κάποιο θρησκευτική προσωπικότητα από την οποία έχεις γοητευτεί;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ναι, απλούς μοναχούς, ιερείς στο πλοίο για την Αίγινα με τους οποίους κάνουμε συζητήσεις οι οποίες με κάνουν να νιώθω πάρα πολύ κοντά σε αυτούς τους ανθρώπους

ΔΗΜ: Κληρικούς. Κάποια θρησκευτική προσωπικότητα όμως;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Όχι δεν έχω γνωρίσει ποτέ. Έχω γνωρίσει όμως τον Πατριάρχη ο οποίος είναι ένας συμπαθέστατος κύριος. Είχα πολύ ευχάριστη συζήτηση μαζί του. Κοίταξε, να σου πω όμως. Με είχε επηρεάσει πάρα πολύ ένας δάσκαλός μου, γνωστός δάσκαλός, ο Ματθαίος Μουντές, που ήταν θεολόγος, μου έκανε θρησκευτικά, δεν μιλάγαμε ποτέ για τα θρησκευτικά, μιλάγαμε για όλα τα άλλα – ποίηση, μουσική, λογοτεχνία -και θυμάμαι μία φορά μου είχε πει, ήξερε ότι είμαι άθεος από μικρός, και τον είχα ρωτήσει, του λέω, Ματθαίε, πες μου κάτι τώρα, πιστεύεις δηλαδή ότι αν πάρουμε μία μηχανή του χρόνου και πάμε πίσω στους Αγίους τόπους, το μηδέν μ.Χ., θα δούμε να εξελίσσεται όλη η διαδικασία της γέννησης του Ιησού και τα λοιπά;

ΔΗΜ: Απάντηση;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Και μου λέει: Κοίτα να δεις, έστω ότι παίρνουμε τη μηχανή του χρόνου και πάμε και δεν βλέπουμε τίποτα από όλα αυτά, δε με ενδιαφέρει. Γιατί για μένα αυτή η ιστορία είναι πηγή δύναμης και αυτό είναι το μόνο που με νοιάζει. Έναν τέτοιο θρησκευόμενο άνθρωπο πρώτον τον σέβομαι, δε θα τον κοροϊδέψω ποτέ όπως κάνει ο Richard Dawkins και οι επιθετικοί άθεοι, γιατί έτσι τους κατατάσσω, τύπους σαν τον Κρίστοφερ Χίτσενς, τον Richard Dawkins που είναι επιθετικοί άθεοι και πραγματικά δεν νομίζω ότι έχει μεγάλη σημασία αν διαφωνούμε στην ύπαρξη ή όχι του Θεού.

ΔΗΜ: Τώρα, την Μ. Παρασκευή το βράδυ, Επιτάφιο, στην Αίγινα.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Α ναι, πηγαίνω στον Επιτάφιο, μου αρέσει η μουσική.

ΔΗΜ: Το Μ. Σάββατο, η Ανάσταση.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Η Ανάσταση δεν μου αρέσει τόσο πολύ, την έχουν χαλάσει με τις στρακαστρούκες. Στον Επιτάφιο πηγαίνουμε με τη Δανάη πάντα, γιατί καταρχάς μου αρέσει όλη η διαδικασία, όλη η τελετουργία και μου αρέσει και η μουσική.

ΔΗΜ: Μάλιστα. Άρα ήταν μία ικανή επεξήγηση αυτή, ευσεβής άθεος που δώσατε στην αρχή.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ναι.

ΔΗΜ: Η θρησκεία ενώνει ή χωρίζει τους ανθρώπους;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Και τα δύο, όπως και κάθε ιδεολογία.

ΔΗΜ: Είναι σαν την πολιτική και αυτή, ε;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Σαφέστατα.

ΔΗΜ: Η πολιτική εμπεριέχεται στη θρησκεία; Είναι κομμάτι της;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Είναι ένα και το αυτό. Πολιτική τι σημαίνει; Τι είναι πολιτική; Πολιτική είναι ο τρόπος με τον οποίον κοιταζόμαστε στα μάτια και συνειδητοποιούμε ποιοι είμαστε μέσα από την αντανάκλαση του εαυτού μας στα μάτια του άλλου. Αυτό είναι πολιτική.

ΔΗΜ: Άρα οι θρησκευτικοί ηγέτες είναι και πολιτικοί ταυτόχρονα;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ταυτόχρονα. Κοίταξε, ιδεολογία χωρίς πολιτική και πολιτική χωρίς ιδεολογία δεν γίνεται. Η θρησκεία είναι μία μορφή ιδεολογίας, είναι η φιλοσοφία ενός ανθρώπου. Αν δεν αποδεχτούν ότι βλέπουμε τον κόσμο, την κοινωνία, τους άλλους, τον εαυτό μας μέσα από ένα φιλοσοφικό ιδεολογικό πρίσμα, η μη αποδοχή αυτού είναι και αυτό φιλοσοφική θέση και μάλιστα πάρα πολύ αντιδραστική

ΔΗΜ: Ξέρετε, τι μου έχει κάνει εντύπωση φοβερή το τελευταίο διάστημα για να έρθω λίγο και στην επικαιρότητα και να σας πάω στην επικαιρότητα;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Γύρισες στον πληθυντικό

ΔΗΜ: Ε δεν το έχω όταν είναι οι κάμερες. Λοιπόν, να σε πάω στην επικαιρότητα. Έχουμε στην Ουκρανία ένα πόλεμο, έχουμε τη ρωσική εισβολή, ο οποίος έχει μία παραδοξότητα αυτός ο πόλεμος. Είναι από τους λίγους πολέμους που θυμάμαι στην σύγχρονη ιστορία, έχουν υπάρξει, ωστόσο δεν είναι σύνηθες, να βλέπεις δύο λαούς οι οποίοι πιστεύουν στον ίδιο Θεό και στο ίδιο δόγμα την ίδια χρονική στιγμή, δύο Χριστιανούς Ορθόδοξους λαούς οι οποίοι πολεμούν ο ένας τον άλλον αυτή τη στιγμή. Είχαμε συνηθίσει να βλέπουμε άλλου είδους συρράξεις, διαφορετικά δόγματα, διαφορετικές θρησκείες. Δεν έχει μία παραδοξότητα αυτό το πράγμα; Δεν θα έπρεπε, αν μη τι άλλο, η θρησκεία τουλάχιστον σε αυτό το επίπεδο να μην επιτρέπει να συμβαίνουν τέτοιου είδους πράγματα;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Αν σκεφτείς ότι πιο σκληροί πόλεμοι στην Ευρώπη έγιναν μεταξύ Χριστιανών ως το αποτέλεσμα αυτής της μεγάλης σύγκρουσης η οποία δεν ήταν και τόσο πολύ ιδεολογική ούτε και θρησκευτική. Ήταν γεωπολιτική. Προέκυψαν διαφορετικά σχίσματα – Προτεστάντες, Καλβινιστές, Καθολικοί. Ο μακεδονικός αγώνας, οι Βαλκανικοί πόλεμοι δεν ήταν ως επί το πλείστον μεταξύ Ορθοδόξων; Βούλγαροι, Έλληνες Σέρβοι. Θέτεις το ερώτημα. Δεν θα έπρεπε η θρησκεία, όταν υποτίθεται ο Ιησούς έλεγε αγαπάτε

αλλήλους, ε δεν έλεγε σκοτώστε αλλήλους. Αλλά ο Χριστός θα ήταν ο πρώτος που θα σταυρωνόταν αν ξαναγύρναγε. Όπως θυμόμαστε και από την Ζαν Ντ' Αρκ, τη φοβερή ταινία όπου ο Τζωρτζ Μπέρναρντ Σω είχε γράψει το σενάριο και η Ζαν Ντ' Αρκ θέλει να επιστρέψει και στο τέλος της ταινίας της λένε «όχι μην επιστρέψεις, γιατί αν επιστρέψεις θα σε ξανακάψουν», έτσι;

ΔΗΜ: Επειδή, έχω θητεύσει και στους Αγίους Τόπους, έχω μία δεκαπενταετία που ήμουν ανταποκριτής στη Μέση Ανατολή με έδρα την Ιερουσαλήμ, παρακολουθώ τα εκκλησιαστικά, μου έκανε εντύπωση επίσης το γεγονός ότι η εκκλησία της Ρωσίας κράτησε αποστάσεις από αυτό το οποίο συμβαίνει. Έβγαλε μία ανακοίνωση η οποία ήταν «νίπτω τας χείρας μου», να προσπαθήσουμε να μην έχουμε θύματα στις τάξεις των αμάχων ήταν η δήλωση που έκανε. Τελεία και παύλα. Αυτό. Περιμένετε κάτι περισσότερο εσείς; Περιμένετε κάτι περισσότερο εσύ;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Κοίταξε, δεν μπορώ να σου πω γιατί δεν γνωρίζω τα εκκλησιαστικά ζητήματα. Ξέρω τη σύγκρουση μεταξύ ρωσικής εκκλησίας και ουκρανικής εκκλησίας

ΔΗΜ: Είναι το pay back από τη ρωσική εκκλησία στην ουκρανική;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Δεν μπορώ να το ξέρω, γιατί δεν τα γνωρίζω καλά αυτά, αλλά γνωρίζουμε πολύ καλά ότι εκεί που μπαίνει ο εθνικισμός δημιουργούνται νέες διαιρέσεις, νέες συγκρούσεις και οι θρησκείες έχουν την τάση να προσαρμόζονται στις ανάγκες του εθνικισμού και όχι το ανάποδο

ΔΗΜ: Τον πόλεμο στην Ουκρανία τον περιμένετε; Ήταν έκπληξη; Ήταν κάτι αναμενόμενο;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ήταν έκπληξη.

ΔΗΜ: Ήταν έκπληξη.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Κοίταξε, περίμενα ότι ο Πούτιν θα έμπαινε στο Ντονμπάς, άντε και στη Μαριούπολη. Αυτό που προσπάθησε να μπει ταυτόχρονα από τη Λευκορωσία, να κάνει απόβαση κοντά στην Οδησό, να περάσει από την Κριμαία σε όλο το πλάτος και το μήκος της Ουκρανίας, αυτό πρέπει να πω ότι δεν το περίμενα. Θεωρώ ότι είναι τεράστιο σφάλμα του, όχι μόνο έγκλημα, αλλά ήτανε και στρατηγικό λάθος. Το πληρώνει, το πληρώνουν οι Ουκρανοί, το πληρώνει όλη η Ευρώπη, το πληρώνει ένας κόσμος ο οποίος λόγω και του πολέμου στην Ουκρανία θα γίνει φτωχότερος, πλησιάζουμε πιο κοντά στην κλιματική καταστροφή, όχι μόνο λόγω του πολέμου, αλλά λόγω του ότι επιστρέφουμε στα ορυκτά καύσιμα αντί να πηγαίνουμε στην πράσινη μετάβαση, ένας κόσμος ο οποίος διαιρείται όλο και περισσότερο σε μπλοκ, ένα νομισματικό σύστημα το οποίο κατακερματίζεται, μία ανθρωπότητα η οποία πλήττεται από όλη αυτή την ιστορία, και ένα NATO και οι Ηνωμένες Πολιτείες οι οποίες τρίβουν τα χέρια τους.

ΔΗΜ: Την εξέλιξη του πολέμου μπορείς να την φανταστείς; Μπορείς να την προβλέψεις; Ποιο είναι το καλό σενάριο. Αν μπορείς να μιλάμε για καλό σενάριο, αλλά εδώ που φτάσαμε ποιο είναι το σύντομο τέλος αυτού του πολέμου και ποια η διάρκειά του αν τραβήξει;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Θα σου απαντήσω λίγο διαφορετικά πριν από δύο - τρεις εβδομάδες. Τα περιθώρια όμως έχουν στενέψει πολύ. Τώρα, το κακό σενάριο είναι να έχουμε ένα Αφγανιστάν στην περιφέρεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα επόμενα δέκα χρόνια. Τι θα

γίνει στο τέλος, ακόμα και να κερδίσει η Δύση. Να γίνει πραγματικά κάτι σαν αυτό που έγινε στο Αφγανιστάν μετά την εισβολή της Σοβιετικής Ένωσης, δέκα χρόνια εμφύλιος πόλεμος με τους Ρώσους να φύγουν τελικά ηττημένοι, έστω και να γίνει τελικά αλλαγή καθεστώτος, στο μεταξύ όμως δέκα χρόνια μιας τέτοιας κατάστασης, θα έχει αφήσει μία Ουκρανία ερείπιο και μάλιστα δεν μπορώ να πιστέψω ότι αυτή η χώρα θα μπορέσει ποτέ να ανανήψει, όπως μία δημοκρατική δυτική κοινωνία. Βλέπουμε τι έγινε στο Αφγανιστάν. Γιατί κάποιιοι μου λένε: είδες οι Αφγανοί κέρδισαν τους Σοβιετικούς. Ναι, αλλά κοίταξε πώς είναι το Αφγανιστάν. Από τότε δεν μπορεί να σταθεί αυτή η χώρα, είναι τοξικό το κλίμα, όχι μόνο η γη από τα χημικά, από τις βόμβες, αλλά και η κοινωνία. Αυτό είναι το κακό σενάριο. Το κακό σενάριο είναι παγιοποίηση ενός Αφγανιστάν στην περιφέρεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το καλό σενάριο που δεν είναι καλό, απλά είναι καλύτερο, θα είναι μία συμφωνία. Να υπάρξει μία συμφωνία την οποία αντιπαθούν όλοι, που αφήνει όλους ανικανοποίητους, αλλά που τελικά επιτρέπει στην Ουκρανία να ζήσει

ΔΗΜ: Ξέρεις, είναι εντυπωσιακό, επειδή έχω βρεθεί στο Αφγανιστάν αρκετές φορές. Την πρώτη φορά που βρέθηκα στο Αφγανιστάν που ήταν το 2000 μου έδειχναν φωτογραφίες κάποιιοι που επισκέφτηκα σε κάποια σπίτια – δεν ξέρω αν έχεις πάει στο Αφγανιστάν.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Όχι.

ΔΗΜ: Από το παρελθόν, από πριν τη σοβιετική εισβολή που υπήρχαν φωτογραφίες γυναικών όπου δεν έβλεπες όχι μπούργκα, κυκλοφορούσαν με το τελευταίο ταγιέρ που ήτανε στη μόδα την περίοδο εκείνη.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Φαντάζομαι για Καμπούλ

ΔΗΜ: Μιλώ για Καμπούλ. Βλέπεις τι ένστικτα δημιουργεί στους ανθρώπους, στους ντόπιους κάθε χώρας, η ξένη παρουσία με βίαιο τρόπο. Ο πόλεμος αυτός τον οποίο παρακολουθούμε στην Ουκρανία, όλοι απευχονται έναν παγκόσμιο πόλεμο, δεν έχει παγκόσμια χαρακτηριστικά αυτός ο πόλεμος όμως αυτή τη στιγμή έστω και αν δεν εμπλέκονται με φυσική παρουσία άλλες χώρες;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Είναι ίσως ο πρώτος πραγματικά παγκόσμιος πόλεμος, έτσι; Από την άποψη ότι τον παρακολουθούμε μέσα από παραμορφωτικούς φακούς βέβαια, έτσι; Αλλά τον παρακολουθούμε σε πραγματικό χρόνο λόγω κινητών τηλεφώνων. Αυτό τον καθιστά παγκόσμιο. Ότι για πρώτη φορά η πληροφορία έρχεται, πάρα πολύ παραμορφωμένη βέβαια, έτσι; Μέσα από τα κανάλια ο τρόπος με τον οποίο προβάλλουν τι συνέβη σήμερα στη Μαριούπολη μέσα από το κινητό του τάδε ή της τάδε, αλλά βλέπεις ότι έχεις μία ταυτόχρονη κάλυψη αυτού του πολέμου σε όλες τις ηπείρους. Πρέπει να είναι ο πρώτος πόλεμος ο οποίος αυτή τη στιγμή συζητιέται σε καθημερινή βάση στη Ζιμπάμπουε, στη Λατινική Αμερική, στη Νότια Κορέα και αυτό γιατί είναι η εικόνα που έρχεται από παντού και ταυτόχρονα έχει αντίκτυπο οικονομικό παντού. Ο πληθωρισμός αυτή την στιγμή έχει αυξηθεί σε όλες τις χώρες ταυτόχρονα.

ΔΗΜ: Μην πάμε εκεί, γιατί θα πάμε στη συνέχεια στον πληθωρισμό. Το γεγονός όμως ότι από τη μία έχεις τη Ρωσία, που είναι η δύναμη αυτή που είναι με τα όποια προβλήματα εξελίσσεται η επιχείρηση της αυτή η εισβολή, από την άλλη έχεις τον ουκρανικό στρατό, την Ουκρανία, η οποία σαν δύναμη είναι υποδεέστερη σαφέστατα απέναντι στη Μόσχα και στην Ρωσία, ωστόσο έχεις τη Μεγάλη Βρετανία η οποία έχει ξεστοκάρει ότι

αντιαρματικό είχε και το έχει στείλει στην Ουκρανία, έχεις τις Ηνωμένες πολιτείες οι οποίες στέλνουν drone, στέλνουν stinger. Stinger να θυμίσω είναι οι πύραυλοι οι αντιαεροπορικοί οι οποίοι ανάγκασαν τους Ρώσους να φύγουν από το Αφγανιστάν που συζητάγαμε πριν. Έχεις τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Πολωνία, τη Σλοβακία, έχεις ένα σκασμό χώρες οι οποίες στέλνουν ό,τι έχουν και δεν έχουν, αυτό δεν είναι παγκόσμιο χαρακτηριστικό συμμετοχής στον πόλεμο αυτόν;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Είχαμε κι άλλους πολέμους που είχαμε μια τέτοιου είδους συμμετοχή. Μην ξεχνάς τον πρώτο πόλεμο του Κόλπου, όπου υπήρχε μια συμμαχία εναντίον του Ιράκ τότε, η οποία είχε και την τέως Σοβιετική Ένωση μέσα. Και εκείνος ήταν ένας παγκόσμιος πόλεμος. Από την Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία, μέχρι τη Ρωσία είχαν στείλει και στρατό, όχι μόνο όπλα.

Αυτό που νομίζω ότι καθιστά τον πόλεμο στην Ουκρανία πιο παγκοσμιοποιημένο είναι ο συνδυασμός της εικόνας και των επιπτώσεων.

Όμως δεν ολοκλήρωσα την απάντηση στο ερώτημα ποια θα ήταν μια καλή λύση.

Μια καλή λύση, για να είμαι ξεκάθαρος, θα ήταν μια συμφωνία Μπάιντεν- Πούτιν. Από τη μια πλευρά, ο Πούτιν αναζητεί έξοδο κινδύνου από αυτό το πράγμα, δεν του πηγαίνει καλά. Από την άλλη, όταν έχεις εκατομμύρια πρόσφυγες στην Πολωνία, στη Γερμανία, ήδη έχουν αρχίσει οι πρώτες αντιδράσεις, παρά τη μεγάλη αγκαλιά που άνοιξαν στους Ουκρανούς. Το μήνυμα που παίρνω από την Πολωνία είναι ότι έχουν αρχίσει να το ξανασκέφτονται. Αν περάσουν 6-7-8 μήνες με 2,5-3 εκατομμύρια πρόσφυγες στην Πολωνία, θα είναι μεγάλο πρόβλημα για τη Δύση.

Εάν ο πληθωρισμός, που χτυπά και τις ΗΠΑ, οδηγήσει τον Μπάιντεν να χάσει την πιθανότητα επανεκλογής του εαυτού του ή κάποιου από το Δημοκρατικό Κόμμα στο αξίωμα του προέδρου της Αμερικής... Αυτό είναι το καλό σενάριο, δεν το προβλέπω, προσπαθώ να το καταγράψω, ποιο θα ήταν: να υπάρξει μια συνάντηση Πούτιν-Μπάιντεν και να τα βρουν. Μαζί με τον Ζελένσκι από τη μία πλευρά και την ΕΕ από την άλλη. Μια συμφωνία αποχώρησης των ρωσικών στρατευμάτων από τα εδάφη που έχει κατακτήσει η Ρωσία μετά την 24η Φεβρουαρίου, με κάποιες εξαιρέσεις...

ΔΗΜ: Και γιατί έγινε όλο αυτό;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Θα σου πω. Τι θα παρουσιάσει ο Πούτιν ως νίκη. Πρώτον, τη ματαίωση όλων των κυρώσεων, των περισσότερων κυρώσεων εναντίον της ρωσικής οικονομίας. Δεύτερον, την αναγνώριση ότι η Ρωσία είχε ένα θέμα όσον αφορά στην επέκταση του ΝΑΤΟ. Την εγγύηση των ΗΠΑ ότι η Ουκρανία δεν θα μπει στο ΝΑΤΟ. Οπότε ο Πούτιν θα γυρίσει και θα πεις στους Ρώσους: "Είδατε; Κατάφερα να σταματήσω την προς ανατολάς επέκταση του ΝΑΤΟ. Αυτό πήγα να κάνω και το πέτυχα." Για το Ντονμπάς...

ΔΗΜ: Μα έχει μιλήσει για αποναζιστικοποίηση της χώρας...

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Κοίταξε, κάτι πρέπει να δώσει και αυτός. Το ερώτημα είναι αν θέλει έξοδο κινδύνου. Τι μπορεί να επιχειρηματολογήσει ότι κέρδισε; Μία ματαίωση της επέκτασης του ΝΑΤΟ είναι ένα μεγάλο λάφυρο για τον Πούτιν. Αν πει ότι στο Ντονμπάς θα γίνει αποστρατικοποίηση, δηλαδή να φύγουν τα στρατεύματα τόσο των Ουκρανών, όσο και της Ρωσίας και έχει διεθνείς εγγυήσεις για δικαιοδικές διαδικασίες τύπου Συμφωνίας της Μεγάλης Παρασκευής για τη Βόρεια Ιρλανδία, όπου έχεις μια μεσοβέζικη κατάσταση, μια κοινή κυριαρχία, γιατί κακά τα ψέματα, η Β. Ιρλανδία βρίσκεται σε κοινή κυριαρχία μεταξύ Δουβλίνου και Λονδίνου, την εποπτεία της ΕΕ από τη μία πλευρά και των ΗΠΑ από την

άλλη. Μια κυβέρνηση που έχει υπουργό από την μία κοινότητα και υφυπουργό από την άλλη και πρέπει να συμφωνήσουν και οι δύο για να γίνει οτιδήποτε. Μια τέτοια συμφωνία για το Ντονμπάς θα μπορούσε να περιγραφεί από τον Πούτιν ως μια μεγάλη κατάκτηση, μαζί με μια ουδέτερη Ουκρανία. Αυτό είναι το καλό σενάριο, ένα σοβαρό σενάριο. Η Κριμαία να μπει στο ράφι, να συζητηθεί τα επόμενα είκοσι χρόνια, έτσι θα μπορούσε να υπάρξει μια λύση.

ΔΗΜ: Με δεδομένο ότι από την πλευρά Πούτιν δεν φαίνεται να υπάρχει διάθεση για αποκλιμάκωση στη δεδομένη στιγμή...

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Είσαι σίγουρος; Γιατί εγώ δεν είμαι σίγουρος.

ΔΗΜ: Χθες μόλις “έφαγε” 150 άτομα από την FSB, τις μυστικές υπηρεσίες...

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Α, όχι, αποκλιμάκωση μέσα στη Ρωσία δεν θα υπάρξει...

ΔΗΜ: Το κομμάτι που διαχειρίζεται την κρίση μέσα στην Ουκρανία και βάζει πιο σκληροπυρηνικούς. Φέρνει τον στρατηγό που διαχειρίστηκε το κομμάτι των μαχών στη Συρία, για να αναλάβει μέρος των επιχειρήσεων στην Ουκρανία, αυτά δείχνουν μάλλον κλιμάκωση, παρά αποκλιμάκωση.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι ο Πούτιν θέλει να πάρει τη Μαριούπολη, να πάρει όλο το διάδρομο, από το Ντονμπάς μέχρι την Κριμαία. Και μετά; Μετά ελπίζει, πάλι στο καλό σενάριο, γιατί το κακό σενάριο είναι να πάμε σε έναν συνεχή πόλεμο, ένα Αφγανιστάν για πάντα...

ΔΗΜ: Οι ΗΠΑ χρειάζονται άμεση κατάπαυση του πυρός στην Ουκρανία;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Όχι, σε καμία περίπτωση, αλλά κάποια στιγμή θα χρειαστούν. Αυτή τη στιγμή, πουλάνε 100 δισεκατομμύρια όπλα στη Γερμανία, τρίβουν τα χέρια τους, έχεις τους πετρελαιάδες του Τέξας και του Νέου Μεξικού που με οριζόντια εξόρυξη καταστρέφουν τη χώρα τους, αλλά θέλουν να πουλήσουν όλο αυτό το υγροποιημένο αέριο στην ΕΕ, ιδίως αν κλείσει η στρόφιγγα του North Stream I. Υπάρχουν δηλαδή πολύ σημαντικά συμφέροντα στις ΗΠΑ που δεν θέλουν κατάπαυση του πυρός. Όμως υπάρχουν και άλλοι στην Αμερική αυτή τη στιγμή. Υπάρχουν εταιρείες που πλήττονται βάνουσα με την αύξηση του πληθωρισμού. Υπάρχει η Silicon Valley, που δεν το θέλει με τίποτα όλο αυτό. Υπάρχει η Wall St. που δεν το θέλει.

ΔΗΜ: Η αφύπνιση του ΝΑΤΟ εξισορροπεί αυτό το βαρίδι που περιγράφεις;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Νομίζω ότι αυτό το κεφαλαιοποιούν. Το ΝΑΤΟ έχει πάρει τα πάνω του και για τις επόμενες δεκαετίες έχει σιγουρέψει την ύπαρξή του λόγω του πολέμου της Ουκρανίας. Δεν θα πάει πίσω αν υπάρξει ειρήνευση στην Ουκρανία. Οπότε, αυτό το κέρδισε το ΝΑΤΟ. Γι αυτό προσπαθώ να είμαι όσο το δυνατό περισσότερο ελπιδοφόρος και αισιόδοξος ότι το μη χείρον σενάριο, μιας συμφωνίας μεταξύ ΗΠΑ-Ρωσίας, δεν είναι εντελώς παράλογο και μη ρεαλιστικό.

ΔΗΜ: Και ένα τελευταίο για να κλείσουμε το κομμάτι της Ουκρανίας. Οι κυρώσεις οι οποίες επιβλήθηκαν στη Μόσχα είναι ικανές να επηρεάσουν την καθημερινότητα των πραγμάτων σε μια χώρα του μεγέθους της Ρωσίας;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Επηρεάζουν την καθημερινότητα των ανθρώπων, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για αυτό. Για το μέσο Ρώσο, τη μέση Ρωσίδα, είναι μεγάλο πλήγμα. Θα επηρεάσουν και βασικά ζητήματα. Για παράδειγμα, τα επιβατικά αεροπλάνα στη Ρωσία θα πάψουν να πετάνε σε λίγο, γιατί είναι Boeing και Airbus και δεν θα έχουν σέρβις. Αν έχεις iPhone γίνεται άχρηστο, βέβαια παίρνεις Huawei... Βέβαια, υπάρχει αντίκτυπο, ακρίβεια, για το μέσο Ρώσο, για τη μέση Ρωσίδα. Για τον Πούτιν κανένα.

ΔΗΜ: Και έχουμε και το παράδειγμα του Ιράν, το οποίο εδώ και κοντά 30 χρόνια...

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Όχι, είναι χειρότερα απ' ό,τι στην περίπτωση του Ιράν. Στο Ιράν υπήρξε πλήγμα στην οικονομία του κράτους, στα δημόσια οικονομικά. Στη Ρωσία υπάρχει βελτίωση. Πριν έρθω εδώ, κοίταξα τα στοιχεία για το ισοζύγιο πληρωμών που δημοσίευσαν και βλέπεις ότι η Ρωσία πηγαίνει φέτος για ένα εμπορικό πλεόνασμα 240 δισ. Δολαρίων. Το μεγαλύτερο στην ιστορία της.

ΔΗΜ: Δεν τους βγαίνει όμως αυτό που επιχειρούν να κάνουν. Πριν λίγες ημέρες αθέτησαν μια πληρωμή για τους ρωσικούς σιδηροδρόμους. Επιχείρησαν να την κάνουν σε ρούβλια και η Standard & Poors δεν τη δέχτηκε.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ποιος χάνει από αυτό; Δεν χάνει η Ρωσία από αυτό.

ΔΗΜ: Γιατί δεν χάνει;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Σε καμία περίπτωση. Ο Πούτιν γελάει με αυτό. Γιατί αυτό που συνέβη ουσιαστικά είναι το εξής: είναι σαν να χρωστάς εσύ στο Δημήτρη χίλια ευρώ, να τα έχεις στην τράπεζα, να θέλεις να πληρώσεις το Δημήτρη και να έρθω εγώ να σου παγώσω το λογαριασμό και να σου πω ότι δεν μπορείς να πληρώσεις το Δημήτρη.

ΔΗΜ: Ναι, αλλά στο τέλος της ημέρας, όταν τελειώσει αυτό το πράγμα, έτσι ή αλλιώς θα το πληρώσει. Και θα το πληρώσει με τους τόκους που θα έχει επιβαρυνθεί. Κάποια στιγμή η κρίση θα τελειώσει. Τα χρέη μένουν όμως.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Θα μου επιτρέψεις να σου πω ότι διαφωνώ. Γιατί δεν υπάρχει δικαστήριο το οποίο να σου καταλογίσει ότι δεν πλήρωσες, όταν θες να πληρώσεις και δεν σε αφήνει κάποιος τρίτος. Σε αυτό έχουν δίκιο οι Ρώσοι. Να το πω διαφορετικά...

ΔΗΜ: Οι Ρώσοι όμως σκέφτονται να πάνε στο δικαστήριο για αυτήν την υπόθεση.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Το πρόβλημα είναι το εξής: το "πυρηνικό" χρηματοοικονομικό εργαλείο που χρησιμοποίησαν οι ΗΠΑ εναντίον του Πούτιν δεν είναι τόσο το swift, όσο ότι απέκοψαν την Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας από το διεθνές σύστημα πληρωμών. Ουσιαστικά, η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας δεν έχει πρόσβαση στα 800 δισ. δολάρια που είχε στο δολαριοποιημένο σύστημα πληρωμών. Άρα, ο Πούτιν έχει εισροές δολαρίων, κάθε μέρα εισπράττει 700 εκατομμύρια από τις πωλήσεις αερίου και πετρελαίου. Τι κάνει τώρα ο Μπάιντεν; Προσπαθεί να κάνει τον Πούτιν να πληρώνει από αυτά τα ομόλογα που

χρωστάνε οι σιδηρόδρομοι και οι διάφορες ρωσικές κρατικές εταιρείες στο εξωτερικό. Και ο Πούτιν λέει δεν πληρώνω με αυτά, θα πληρώσω από εκείνα που εσύ δεν με αφήνεις να πληρώνω. Και το πρόβλημα το έχουν οι δυτικές εταιρείες και οι δυτικές τράπεζες, στις οποίες χρωστάει ο Πούτιν, που η Fed δεν του επιτρέπει να αποπληρώσει. Είναι πρόβλημα της Δύσης αυτό, δεν είναι πρόβλημα για τον Πούτιν. Να στο πω διαφορετικά: το μόνο πρόβλημα που έχεις όταν δεν πληρώνεις, όταν είσαι Αργεντινή και κάνεις default, όταν είσαι Ελλάδα και κάνεις default, είναι ότι δεν θα σου ξαναδανείσουν. Όμως όταν οι ξένοι επενδυτές, πιστωτές, δουν ότι εσύ έχεις λεφτά, αλλά κάποιος άλλος δεν σε αφήνει, με το που θα τελειώσουν οι κυρώσεις δεν θα έχουν λόγο να μην σε εμπιστεύονται. Γιατί δεν ήσουν εσύ που είχες αποφασίσει να μην πληρώνεις.

ΔΗΜ: Λοιπόν, για να κλείσουμε το κομμάτι, δεν θα μπω στην ομιλία του Ζελένσκι στο Κοινοβούλιο, τα έχετε πει ήδη και τις προηγούμενες ημέρες, θα μείνω όμως στο κομμάτι των δύο μαχητών του Αζόφ, οι οποίοι βγήκαν από τη Μαριούπολη και τοποθετήθηκαν στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Προφανώς υπήρχε αρκετός χρόνος για να κοπεί αυτό, το γνωρίζανε πριν 15 λεπτά, όλα αυτά είναι γνωστά, έχουν συζητηθεί. Ήταν μια συνειδητή επιλογή θεωρείτε να παίξουν αυτές οι δηλώσεις από την πλευρά του Προεδρείου της Βουλής;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Δεν γνωρίζω. Είναι αρκετά ανίκανοι, μπορεί και να τους ξέφυγε. Δεν έχει σημασία όμως. Έστω ότι τους ξέφυγε. Ο Πρόεδρος της Βουλής ήταν εκεί. Τι βλέπει; Βλέπει δύο ανθρώπους, άσχετο με το τι είναι – που ήταν ναζί –, όμως σύμφωνα με τον κανονισμό της Βουλής μόνο ένας αρχηγός Κράτους μπορεί να απευθυνθεί στη Βουλή, ή κάποιος που έχεις προσκαλέσει ως Προεδρείο της Βουλής.

ΔΗΜ: Άρα εκεί έχεις ένα φάουλ, το κόβεις;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Δεν ήταν μόνο φάουλ, ήταν μια προσβολή απέναντι στο Ελληνικό Κοινοβούλιο και έχεις ένα Πρόεδρο της Βουλής που μπορεί να έχει συμπράξει σε αυτό, οπότε γι αυτό έχουμε αποσύρει την εμπιστοσύνη μας ως ΜΕΡΑ25 στον κ. Τασούλα. Το λέω αυτό γιατί τον είχαμε ψηφίσει τον κ. Τασούλα, ως είθισται να ψηφίζεις τον προτεινόμενο για Πρόεδρο της Βουλής από το νέο Πρωθυπουργό, ανεξάρτητα αν συμφωνείς μαζί του ή όχι. Η δεύτερη πιθανότητα είναι όχι να έχει συμπράξει, αλλά να έμεινε και αυτός εμπρόντητος όπως έμειναν όλοι οι υπόλοιποι. Σε αυτήν την περίπτωση όμως γιατί σηκώθηκε στο τέλος όρθιος και χειροκροτούσε; Γιατί όταν είσαι όρθιος και κάνεις standing ovation επικροτείς αυτήν την προσβολή στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Να άλλος ένας λόγος να αποσύρουμε την εμπιστοσύνη μας από τον κ. Τασούλα.

ΔΗΜ: Λοιπόν, βλέπω το χρόνο και περνάει γρήγορα. Καλή η κουβέντα, αλλά πάμε λίγο στον αντίκτυπο, σε αυτά που έφερε μαζί του ο πόλεμος. Είχαμε μια πανδημία, η οποία από την άποψη της οικονομίας χάνεις τη ρουτίνα σου, χάνεις την καθημερινότητά σου, αυτό που οι αγορές είναι μαθημένες να κοιτάνε το ρολόι και να λένε: τώρα ανοίγουμε, τώρα κλείνουμε, τι πιάσαμε, τι χάσαμε. Περνάει αυτό, αφήνοντας πίσω μια λαβωμένη οικονομία σε παγκόσμιο επίπεδο, όσο εντυπωσιακό κι αν είναι, γιατί περιμένεις σε παγκόσμιο επίπεδο να υπάρχει μια θωράκιση που να αντέχει σε κλυδωνισμούς και κραδασμούς. Τελικά, αποδεικνύεται το αντίθετο: ότι όταν χάνει τη ρουτίνα της η καπιταλιστική οικονομία το αποτέλεσμα που φέρνει είναι επιβαρυντικό. Σου σκάει και ένας πόλεμος τώρα σε συνέχεια όλων αυτών, μετά από μια πανδημία διαρκείας, ο οποίος έρχεται και επιβαρύνει ακόμη περισσότερο το παγκοσμιοποιημένο οικονομικό

περιβάλλον. Ποιες είναι οι αντοχές τελικά αυτού του δυτικόμορφου οικονομικού συστήματος, στο οποίο και εμείς είμαστε ενταγμένοι, πόσους κλυδωνισμούς και τραντάγματα αντέχει;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Μπορεί να σε προκαταλάβω κάπως, αλλά για μένα το μεγάλο χτύπημα στον καπιταλισμό, το οποίο θα αποτελέσει για τον οικονομικό ιστορικό του μέλλοντος το σημείο που ήταν για τον κομμουνισμό το 1991, δηλαδή άρχισε να μπαίνει σε μια διαδικασία αποκαθίλωσης, μετασχηματισμού του σε κάτι άλλο, δεν ήταν το 2020, δεν είναι το 2022, ήταν το 2008. Η πανδημία και ο πόλεμος στην Ουκρανία έρχονται να επιταχύνουν κάτι που είχε ξεκινήσει πιο πριν.

ΔΗΜ: Σωστό.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Το 2008 ήταν η μεγάλη στιγμή της γενιάς μας. Όπως ήταν το 1929 για προηγούμενες γενιές, ήταν το 2008 για τον καπιταλισμό. Θεωρώ ότι ο καπιταλισμός μπήκε σε μια διαδικασία κατάρρευσης από το 2008. Δεν έχει αντοχές. Καταρρέει αυτό το πράγμα. Μετεξελίσσεται σε κάτι άλλο πολύ πιο δυστοπικό. Ως αριστερός, πάντα θεωρούσα τον καπιταλισμό ως τον εχθρό μου. Τώρα όμως έχουμε μια διαδικασία μετατροπής αυτού του κτήνους σε κάτι πολύ χειρότερο, κάτι πολύ πιο ασταθές και επικίνδυνο για την ανθρωπότητα και τον πλανήτη. Η πανδημία επιτάχυνε τη διαδικασία με την οποία η κερδοφορία, το ιδιωτικό κέρδος των καπιταλιστών αντικαθίσταται από το χρήμα των κεντρικών τραπεζών. Δηλαδή, μέχρι το 2008, όλοι οι καπιταλισμοί, γιατί είχαμε διάφορους καπιταλισμούς, άλλος του 19ου αι., άλλος του Έντισον και του Φορντ, των μεγάλων μονοπωλίων που ξεπηδάνε με τον ηλεκτρομαγνητισμό μετά το 1900, άλλος ο καπιταλισμός μετά το 1929, η πολεμική βιομηχανία τη δεκαετία του 1940, το Bretton Woods το '50-'60, η παγκοσμιοποίηση, όλοι αυτοί οι καπιταλισμοί διέφεραν ο ένας από τον άλλο. Αλλά είχαν δύο πράγματα κοινά: πρώτον, η κινητήριος δύναμη του καπιταλισμού ήταν πάντα το κέρδος και δεύτερον ο τόπος όπου γίνονταν τα πάντα, η παραγωγή, η διανομή, η εκμετάλλευση ήταν η αγορά. Αγορά εργασίας, αγορά χρήματος, αγορά προϊόντων, υπηρεσιών. Από το 2008 και μετά, έχουμε αντικατάσταση του κέρδους με το χρήμα της κεντρικής τράπεζας, δηλαδή, το χρήμα της κεντρικής τράπεζας κινεί αυτό που λέμε καπιταλισμό από το 2008 και μετά. Όχι το ιδιωτικό κέρδος. Κοίταξε όλες αυτές τις τεράστιες εταιρείες: AirBnB, Uber, Netflix, Spotify. Δεν έχουν κέρδη. Η Amazon είχε πέρυσι στην Ευρώπη 42 δις. έσοδα και δεν έχει κέρδη. Θα μου πεις, τα μαγειρεύουν, ναι. Όμως δεν είναι το κέρδος αυτό που τα κινεί. Είναι το χρήμα της κεντρικής τράπεζας.

Έχουμε πανδημία, καλοκαίρι του 2020. Κατάρρευση των οικονομιών. 20% κάτω το ΑΕΠ στην Αγγλία. Και ανεβαίνει το χρηματιστήριο στο Λονδίνο. Πώς γίνεται αυτό; Γίνεται, γιατί τυπώνει χρήμα η κεντρική τράπεζα. Αυτό το χρήμα της κεντρικής τράπεζας μεταλλάσσει τον καπιταλισμό γιατί αντικαθιστά το κέρδος. Και το άλλο είναι ότι έχουμε υποχώρηση των αγορών και αντικατάστασή τους από ψηφιακές πλατφόρμες. Όταν μπαίνεις στην Amazon, φεύγεις από τον καπιταλισμό. Μπαίνεις σε ένα φέουδο που ανήκει στον Jeff Bezos και είναι ψηφιακό. Είναι πολύ διαφορετικοί οι κανόνες αυτής της οικονομίας του ψηφιακού φέουδου από την καπιταλιστική αγορά.

Έρχεται η πανδημία, πατάνε το κουμπί οι κυβερνήσεις, και καλά κάνουν, κλείνουν τα πάντα, μπας και προφυλαχτούμε από τον κορωνοϊό. Όμως τα πλοία που είναι στη μέση του ωκεανού καταλήγουν στον προορισμό τους. Σταματάνε. Ξεφορτώνουν και μένουν εκεί. Μετά από λίγους μήνες, ξαναπατάνε οι κυβερνήσεις το κουμπί και όλα τα πλοία είναι σε λάθος μέρος. Τα πλοία που μεταφέρουν συνήθως κινεζικά προϊόντα από την Κίνα στην Αμερική, στην Ευρώπη, βρίσκονται όλα στην Αμερική και στην Ευρώπη. Μέχρι να πάνε

περνάνε τρεις εβδομάδες. Όταν φτάνουν, φτάνουν όλα μαζί και δεν χωρούν να μπουν στο λιμάνι. Και έχεις διακοπή αυτών των αλυσίδων των μεταφορικών. Και αρχίζει ο πληθωρισμός. Πριν τον πόλεμο. Αρχίζει ο πληθωρισμός, έρχεται και ο πόλεμος στην Ουκρανία. Και τώρα έχεις κεντρικές τράπεζες που τυπώνουν όλο αυτό το χρήμα για να κρατήσουν τον καπιταλισμό ζωντανό και ταυτόχρονα έχεις πληθωρισμό, που τους πιέζει να μειώσουν την ποσότητα του χρήματος. Οπότε είναι σαν το λαγό που έχει πιαστεί στα φώτα του φορτηγού που έρχεται και έχει παγώσει.

ΔΗΜ: Για να το πάμε πιο γρήγορα, να πιαστώ από αυτό που μόλις είπες και να ρωτήσω αν αυτή η πρότερη εμπειρία της πανδημίας και το τι άφησε σε επίπεδο πληθωρισμού, επίσης ο πόλεμος και η εκτίναξη του πληθωρισμού, η ΕΕ έχοντας συσσωρεύσει αυτήν την εμπειρία θα προχωρήσει σε γρήγορες κινήσεις, όπως η ελάφρυνση του χρέους των χωρών ή θα πάμε σε μια νέα κρίση χρέους όπως είχαμε παλαιότερα;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ούτε το ένα, ούτε το άλλο.

ΔΗΜ: Στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Μιλάμε για την ΕΕ τώρα, μέσα στην ΕΕ. Κοίταξε, αυτά είναι πολιτικές αποφάσεις.

ΔΗΜ: Δεν έχεις την πολυτέλεια του χρόνου όμως, πρέπει να κινηθείς γρήγορα.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Και το να μην κάνεις τίποτα, είναι πολιτική απόφαση. Θέλω να πω ότι δεν υπάρχει νομοτέλεια μέσα στην ΕΕ. Όπως αποδείχτηκε κατά τη διάρκεια της κρίσης χρέους, αυτό που λένε κρίση χρέους, γιατί ουσιαστικά κρίση τραπεζών ήταν, οι τράπεζες ήταν που φαλίσρισαν το 2009 σε όλη την Ευρώπη και μετά πτώχευσε και το Ελληνικό Δημόσιο. Στην Ιρλανδία για παράδειγμα ήταν οι τράπεζες που οδήγησαν στην πτώχευση.

Θέλω να πω το εξής: διέσωσαν το ευρώ ο Ντράγκι και η Μέρκελ, αυτοί οι δύο ουσιαστικά, αλλά πώς; Τυπώνοντας 5 τρισ. ευρώ. Αφού έλεγαν όχι, όχι, όχι, στο τέλος το έκαναν. Και έτσι διέσωσαν την Ιταλία. Διασώζοντας την Ιταλία και τη Γαλλία, διέσωσαν το ευρώ. Έβαλαν και την Ελλάδα στον πάγο του 3ου και του 4ου μνημονίου και διεσώθη το ευρώ. Ποιο είναι το κόστος; Το κόστος είναι οι χαμηλότερες επενδύσεις στην ιστορία της Ευρώπης σε σχέση με τις ανάγκες και το χρήμα που είχαν τυπώσει. Ούτε στην ενέργεια επένδυσαν, ούτε σε νέες τεχνολογίες, η Ευρώπη μένει πίσω σε σχέση με την Κίνα και την Αμερική, η Γερμανία δεν έχει ενεργειακές πηγές, γι' αυτό είναι αλυσοδεμένη από τον Πούτιν και τώρα από τους Τεξανούς. Έχεις μια Ευρώπη λοιπόν που βρίσκεται σε αποσύνθεση, αλλά με τη δυνατότητα να συνεχίζει να συντηρεί την Ευρωζώνη. Αυτό θα συνεχίσουν να το κάνουν.

ΔΗΜ: Πώς θα συντηρήσεις όμως την Ευρωζώνη αν δεν διαχειριστείς το ζήτημα του πληθωρισμού αυτή τη στιγμή;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Κοίταξε, ο πληθωρισμός δεν αποτελεί απειλή για την Ευρωζώνη. Ο αποπληθωρισμός ήταν απειλή για την Ευρωζώνη. Παράδειγμα τώρα, πάρε την Ελλάδα, στην Ελλάδα ο κόσμος δεν μπορεί να ζήσει. Έρχεται ο λογαριασμός της ΔΕΗ και κάνουν ευχέλαιο πριν τον ανοίξουν οι άνθρωποι. Από την άλλη πλευρά, ο Σταϊκούρας πάει και δανείζεται στις αγορές άνετα, γιατί η Κεντρική Τράπεζα κλείνει το μάτι στις αγορές και λέει "Δώστε του, θα τυπώσουμε χρήμα και σας δώσουμε". Αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι η ελληνική οικονομία δεν μπορεί να ορθοποδήσει, συνεχώς καταρρέει, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις

καρκινοβατούν, όμως δεν μπαίνει θέμα grexit. Όσο σου συντηρούν το δημόσιο χρέος από την Κεντρική Τράπεζα της Ευρώπης δεν υπάρχει πρόβλημα. Οπότε, ο πληθωρισμός μειώνει ακόμη περισσότερο τη βιωσιμότητα των ευρωπαϊκών κοινωνικών οικονομιών, αλλά όχι του ευρώ. Αυτή είναι η μεγάλη μας τιμωρία. Σώσαμε το ευρώ και όχι την Ευρώπη.

ΔΗΜ: Το ευρώ μπορεί να προκαλέσει το δολάριο αν δημιουργήσουμε μόνιμο κοινό ομόλογο και αν προχωρήσουμε σε μεγαλύτερη οικονομική ενσωμάτωση με δημοσιονομική ένωση;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ναι.

ΔΗΜ: Άρα συμφωνείτε με τον κ. Στουρνάρα, του κ. Στουρνάρα ήταν αυτή η δήλωση.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ναι, αλλά είναι δική μου από το 2002. Συγγνώμη δηλαδή τώρα, έτσι; Ο κ. Στουρνάρας πρέπει να καταλάβει ότι λέγοντας ναι σε όλα και μετατρέποντας τον εαυτό του σε ατζέντη της τρόικας στην Ελλάδα, ουσιαστικά υπονομεύει οποιαδήποτε πιθανότητα έχει η ΕΕ να δημιουργήσει το ευρωμόλογο και να πάει προς αυτήν την κατεύθυνση. Ο μόνος τρόπος να είχαμε το ευρωμόλογο, θα ήταν να είχε γίνει πραγματικότητα εκείνο το “Όχι” που είπαμε στις 5 Ιουλίου του 2015, γιατί το grexit δεν θα το είχαν σηκώσει, δεν θα είχαν σηκώσει την κατάρρευση της Ιταλίας, δεν είχα αρχίσει καν ο Ντράγκι να αγοράζει το χρέος της και θα έπρεπε να δημιουργηθεί το ευρωμόλογο. Το “Ναι” σε όλα του κ. Στουρνάρα και της παρέας αυτής των ατζέντηδων της τρόικας είναι αυτό που καταστρέφει τη δυνατότητα της ΕΕ να προχωρήσει προς αυτήν την κατεύθυνση.

ΔΗΜ: Λοιπόν, δεν θα το συνεχίσω γιατί βλέπω το χρόνο, θα είχε ενδιαφέρον. Δεν έχουμε μιλήσει για τη Γαλλία, δεν έχουμε μιλήσει για την ελληνική οικονομία και το τι συμβαίνει, οπότε θέλω να τα δούμε. Έχουμε 8,5 λεπτά βλέπω απέναντί μου, πάμε λοιπόν στα του οίκου μας, πόσο μακριά εκτιμάτε ότι μπορεί να πάει η κυβέρνηση με την τακτική την οποία ακολουθεί στην οικονομία αυτή τη στιγμή, με το να μην παίρνει αποφάσεις για ελάφρυνση, για επεμβατικότητα σε ό,τι αφορά στο ΦΠΑ, την ενέργεια, τα καύσιμα, είδη πρώτης ανάγκης που προμηθεύεται ο κόσμος από το σούπερ μάρκετ, περιμένοντας να δει τι μπορεί να γίνει σε κεντρικό επίπεδο, σε επίπεδο αποφάσεων από τις Βρυξέλλες και την ίδια την ΕΕ. Άλλες χώρες δεν ακολούθησαν αυτό το μονοπάτι, πήραν την άδεια, προχώρησαν σε παρεμβάσεις στο εσωτερικό τους. Εδώ επιμένουμε να περιμένουμε. Πόσο μακριά μπορεί να πάει αυτό και ποιες είναι οι αντοχές της κοινωνίας και του κόσμου;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ο λόγος που φτιάξαμε το ΜέΡΑ25, το έχουμε πει από την πρώτη στιγμή που ιδρυθήκαμε, είναι ότι δεν έχουμε κυβέρνηση. Ούτε Τσίπρας, ούτε Μητσοτάκης... Δεν υπάρχει ελληνική κυβέρνηση. Υπάρχει η Σκύλλα της τρόικας που επιλέγει το συντελεστή του ΦΠΑ, της φορολόγησης των επιχειρήσεων και όλα αυτά που η κυβέρνησή μας λέει ότι δεν μπορεί να κάνει κάτι για να τα αλλάξει, το οποίο είναι αλήθεια όταν λες ναι σε όλα, ουσιαστικά έχεις εκχωρήσει... Εδώ την εφορία εκχώρησαν. Η ΑΑΔΕ δεν είναι ελληνική. Ανήκει στην τρόικα. Ακόμα και η Ελληνική Στατιστική Αρχή ανήκει στην τρόικα.

ΔΗΜ: Εδώ έχεις μια κρίση όμως.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Όταν λοιπόν έχεις αυτή τη Σκύλλα δεν ελέγχεις την οικονομική σου πολιτική, τη φορολογική σου πολιτική. Από την άλλη μεριά έχεις και τη Χάρυβδη της

ολιγαρχίας που σου λέει “εμένα δεν θα μου αγγίξεις να κερδοσκοπώ μέσα από τα σούπερ μάρκετ και μέσα από τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας”, οι οποίοι κάνουν ό,τι θέλουν. Επιλέγουν τις τιμές μόνοι τους. Είτε είσαι ο Μυτηλιναίος, είτε είσαι ο Περιστερής, ο Βαρδινογιάννης, ο Λάτσης επιλέγεις ποιες τιμές θα πληρώνει ο καταναλωτής έτσι ώστε ακόμη και όταν ανεβαίνουν όλες οι τιμές κόστους παραγωγής αυτοί οι τέσσερις επιχειρηματίες θα έχουν υπερκέρδη. Ή όταν έχεις σούπερ μάρκετ, θα επιλέγεις ας πούμε εσύ τις τιμές, χωρίς καμία επέμβαση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Έχεις αύξηση 8% του κόστους των βασικών αγαθών στα σούπερ μάρκετ; Ε, οι τιμές ανεβαίνουν 25%. Όταν λοιπόν έχεις μια κυβέρνηση, την Μητσοτάκης ΑΕ, ή κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, που δεν μπορεί να αγγίξει τους φορολογικούς συντελεστές από τη μία πλευρά, και όλα τα άλλα που εξασφαλίζουν υπερκέρδη και αισχροκέρδεια στην ολιγαρχία, τότε δεν έχεις κυβέρνηση. Δεν έχουμε κυβέρνηση.

ΔΗΜ: Η Ισπανία γιατί το πέτυχε; Η Ιταλία γιατί το πέτυχε; Γιατί έβαλε πλαφόν στην τιμή της ενέργειας; Εδώ σήμερα είχαμε ανακοίνωση από τη ΔΕΗ 36,1% αύξηση στο ημερήσιο τιμολόγιο και 38,5% στο βραδινό.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ο λόγος είναι ότι τα 10 χρόνια, 13 χρόνια της μνημονιακής διαδικασίας...

ΔΗΜ: Μα έχουμε φύγει από εκεί και μπροστά μας βιώνουμε μια κρίση..

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Δεν φύγαμε ποτέ από εκεί, αυτή είναι η θεωρία του κυρίου Τσίπρα, ότι τον Αύγουστο του 2018 μας έβγαλε από τα μνημόνια, η δική μας θεωρία είναι ότι τον Αύγουστο του 2018 μπήκαμε στο σκληρότερο μνημόνιο

ΔΗΜ: Μα δεν βγήκαμε Αύγουστο του 2018 από τα μνημόνια;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Βγήκαμε από το 3ο και μπήκαμε στο 4ο, το οποίο 4ο είναι το πιο σκληρό από όλα, το πιο ύπουλο από όλα και πάει μέχρι το 2060. Να σας θυμίσω ότι τα πρώτα 3 μνημόνια ήταν 1.5 χρόνο το καθένα 2, το 4ο που ξεκίνησε τον Αύγουστο του 2018 πάει μέχρι το 2060, είναι το πιο σκληρό από όλα.

Η Πορτογαλία ήταν και εκείνη σε μνημόνιο, γλύτωσε για έναν λόγο, το δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου του 2015, είναι μια μεγάλη κουβέντα αυτή. Η Μέρκελ υπέστη ένα πλήγμα στην εικόνα της όταν συνέτριψε τον ελληνικό λαό εκείνο το βράδυ και αν θυμάσαι μερικούς μήνες μετά όταν έγιναν οι εκλογές στην Πορτογαλία, ουσιαστικά έκανε ένα deal με τους σοσιαλιστές, οι οποίοι είχαν κερδίσει, δεν είχαν κερδίσει - την μειοψηφία είχαν κερδίσει, είχαν πάει σχετικά καλά σε σχέση με το συντηρητικό κόμμα στην Πορτογαλία, "Ωραία, θα σας αφήσουμε να κάνετε κυβέρνηση υπό έναν όρο, δεν θα σας εισάγουμε νέα μέτρα λιτότητας, αλλά εσείς δεν θα πάρετε πίσω τα προηγούμενα μέτρα λιτότητας, χωρίς όμως ενισχυμένη εποπτεία, χωρίς όμως μνημονιακή διαδικασία". Οπότε έχεις μια Ισπανία που δεν μπήκε ποτέ στην μνημονιακή διαδικασία, κατάφερε να μείνει εκτός, και αν θυμάσαι το μνημόνιο αφορούσε μόνο τις τράπεζες τους, δεν αφορούσε το δημόσιο, με άλλα λόγια η Ιβηρική Χερσόνησος κατάφερε να κρατήσει μια κάποια υποτυπώδη εθνική κυριαρχία, δημοκρατική κυριαρχία πάνω στο κράτος τους, η Ελλάδα το απώλεσε αυτό από το 2ο μνημόνιο, όχι τόσο πολύ από το 1ο, από το 2ο μνημόνιο, του Βενιζέλου, του Σαμαρά και τα λοιπά, μέχρι Παπαδήμο, μέχρι και το 3ο και το 4ο του Τσίπρα.

ΔΗΜ: Δεν έχω πάρει απάντηση στο πόσο μακριά μπορεί να πάει αυτό το πράγμα. Αν ήσασταν εσείς σήμερα στην κυβέρνηση, αν ο Βαρουφάκης ήταν ο πρωθυπουργός, οι 5

κινήσεις οι 6, για να ελέγξεις όλο αυτό το πράγμα που αφορά, με δεδομένο ότι έχεις και μια τρόικα η οποία μπορεί να είναι ντουέτο πλέον, η οποία διαχειρίζεται τα πράγματα, το πόσο είναι ντουέτο βέβαια δεν ξέρω, κάπου είδα μια δήλωση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, πριν κάτι μέρες, σε σχέση με την δημοσιονομική πολιτική η οποία ακολουθείται από την κυβέρνηση στην Ελλάδα και τον προβληματισμό που εξέφρασε το Ταμείο, στην ετήσια έκθεση που έβγαλε για την ευρωπαϊκή ένωση, το οποίο είναι εντυπωσιακό από την στιγμή που έχει φύγει να έχει ενστάσεις, από την στιγμή που έχει αποπληρωθεί... που έχει φύγει.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Το ΔΝΤ είναι μαρξιστές από την άποψη ότι έχουν άποψη για όλα, όπως οι μαρξιστές έχουν άποψη για όλα, έτσι και το ΔΝΤ.

Αλλά μου θέτεις το ερώτημα τι θα κάναμε εμείς, κοίταξε, είναι λίγο αντι ιστορικό το ερώτημα αλλά θα στο απαντήσω..

Αν ήμασταν εμείς στα πράγματα, θα κάναμε αμέσως ρήξη με την αντί, και ότι αυτό σημαίνει.

Αλλά θα σήμαινε κατ αρχάς ότι το ΦΠΑ θα πήγαινε από το 24 στο 15, από το 13 στο 6 και από το 6 στο 0.

ΔΗΜ: Η ρήξη είναι με το καλημέρα; Έτσι;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Με το καλημέρα βεβαίως, αλλιώς δεν γίνεται τίποτα, αλλιώς δεν υπάρχει λόγος να υπάρχουμε ως κυβέρνηση.

ΔΗΜ: Την κάνεις την ρήξη, και μετά;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Πρώτον, μετά πάει το 24% στο 15% στο ΦΠΑ, καταργείται η προπληρωμή φόρου, έχουμε πλαφόν σε κάθε μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο να είναι 5% πάνω από το κόστος, δεν λέμε να έχουν ζημιά οι άνθρωποι, αλλά άλλο πλαφόν για τα υδροηλεκτρικά, άλλο για το φυσικό αέριο, άλλο για τις ΑΠΕ, άλλο για τον λιγνίτη, έτσι ώστε να συμπίεστεί η χονδρική κατά 50%. 50 με 56% το υπολογίζουμε, άρα να πέσουν και τα τιμολόγια της ΔΕΗ κατά 50 με 56%. Θα μου πεις τώρα η τρόικα τι θα κάνει όταν θα κάνεις εσύ την ρήξη, θα μας κλείσει τις τράπεζες; Ας τις κλείσει. Εμείς δεν πρόκειται να μασήσουμε τα λόγια μας απέναντι στον ελληνικό λαό ότι η ρήξη έχει κόστος, θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία και η απόδραση από την τρόικα, και αν αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να ενεργοποιήσουμε ένα ηλεκτρονικό σύστημα πληρωμών, αυτό θα το κάνουμε γιατί έτσι κι αλλιώς το θέλουμε και μέσα στο ευρώ, και αν χρειαστεί εθνικό νόμισμα θα πάμε σε εθνικό νόμισμα.

ΔΗΜ: Και μέχρι τότε;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Είναι σαν να λες όταν έχεις στρατιωτική εισβολή...

ΔΗΜ: Ρήξη, επανασχεδιασμός και μοναξιά... Αυτό καταλαβαίνω και απομόνωση.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Μοναξιά έχουμε τώρα, ο καθένας μόνος του παλεύει να βρει τρόπους να πληρώσει το ρεύμα.

ΔΗΜ: Τώρα έχεις πόρτες να χτυπήσεις και να πάρεις κάποια χρήματα.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Από πού;

ΔΗΜ: Δεν ξέρω, από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Μισό λεπτό, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σου δίνει χρήματα για να της τα δώσεις εκείνης...

ΔΗΜ: Έστω και αυτό όμως, αν κλείσεις αυτές τις πόρτες, πως θα κάνεις παιχνίδι, να το πω έτσι λαϊκά, την επόμενη μέρα; Δηλαδή ποιοι θα είναι οι άνθρωποι σου σε διεθνές επίπεδο; Θυμάμαι είχα επισκεφθεί την Βενεζουέλα το 2019, και ήταν αποκαρδιωτική η κατάσταση των ανθρώπων εκεί, δεν είχαν κάτι με την κυβέρνηση, αρκετοί θεωρούσαν ότι έχουν γίνει λάθη, θέλανε να πέσει η κυβέρνηση, αλλά αυτός ο αποκλεισμός είχε πονέσει κάθε σπίτι εκείνη την περίοδο.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Δεν θα υπάρξει κανένας αποκλεισμός, γιατί να υπάρξει αποκλεισμός; Εμείς δεν θα φύγουμε από την ευρωπαϊκή ένωση..απλά να το πω διαφορετικά, αν επειδή θα μειώσουμε τον ΦΠΑ από το 24 στο 15% μας κλείσουν τις τράπεζες, εμείς θα παράξουμε δική μας ρευστότητα, αυτό καταρχάς είναι απολύτως λογικό, συνεπές και νόμιμο, μέσα στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είμαστε ευρωπαϊστικό κόμμα, δεν θα φύγουμε ποτέ από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά αν μου κλείσεις τις τράπεζες επειδή σταμάτησα την προπληρωμή 100% του φόρου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων... Εγώ δεν πιστεύω ότι θα μας τις κλείσουν αλλά και να μας τις κλείσουν... αλλά το λέω ευθέως δεν ξέρεις ποτέ τι θα κάνουν. Νομίζω ότι το παράδειγμα της Βενεζουέλας είναι πολύ ατυχές, γιατί κατ' αρχάς στην Βενεζουέλα έχεις ένα στρατιωτικό καθεστώς, εγώ είχα πάντα πρόβλημα με την Βενεζουέλα, και ποτέ δεν βγήκα να υποστηρίξω ένθερμα, ιδίως τον Μαδούρο, όταν έχεις ένα καθεστώς το οποίο βάζει τον στρατό να τρέχει τα σουπερ μάρκετ, αν είναι δυνατόν, εμείς δεν θα κάναμε ποτέ τίποτα τέτοιο, απλώς λέμε στον μικρομεσαίο που μας βλέπει, θα καταργήσουμε την προπληρωμή φόρου, και αν η τρόικα θέλει να μας κλείσει τις τράπεζες, ας μας τις κλείσει. Έχουμε μάθει να ζούμε με πλαστικό χρήμα έτσι κι αλλιώς, οι συναλλαγές θα γίνονται με πλαστικό χρήμα, τώρα έτσι κι αλλιώς ποιος χρησιμοποιεί μετρητά, πολύ λίγος κόσμος. Ευτυχώς ένα καλό που άλλαξε μετά το 2015, μετά από εκείνη την τραγωδία. Και θα μετατρέψουμε το taxisnet σε ένα σύστημα δημοσιονομικών συναλλαγών, το οποίο κάποια στιγμή, αν χρειαστεί, από αυτό να προκύψει εθνικό νόμισμα. Η Δανία έχει εθνικό νόμισμα, δεν είναι αποκλεισμένη.

ΔΗΜ: Φεύγω από την Οικονομία, έτσι και αλλιώς έχουμε ξεπεράσει τον χρόνο.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Δεν πειράζει, εδώ δεν έχουμε τυραννικούς περιορισμούς.

ΔΗΜ: Μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία, είχαμε τις πρώτες εκλογές στην Γαλλία, σε ευρωπαϊκό έδαφος. Το αποτέλεσμα του πρώτου γύρου το έχουμε. Έκπληξη ή όχι;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Όχι έκπληξη... Πρέπει να πω ότι μόνο ο Μελανσόν...

ΔΗΜ: Έκπληξη για το μήνυμα που έβγαλαν οι κάλπες και ποια είναι η ανάγνωση η δική σου για το μήνυμα που έβγαλαν οι κάλπες;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Δεν εξεπλάγην από το μήνυμα από τις κάλπες...

ΔΗΜ: Ποιο μήνυμα στέλνουν οι γαλλικές κάλπες;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Το μήνυμα ότι τελικά ο Μακρόν και η Λεπέν θα έπρεπε αν ήταν αρκετά έξυπνοι, να έχουν ο καθένας ένα εικόνισμα του άλλου στο κομοδίνο τους, και να λένε ευχαριστώ πριν κοιμηθούν κάθε βράδυ..Γιατί ο Μακρόν θα έπρεπε να λέει "Ευχαριστώ Λεπέν που υπάρχουν και θα ξαναγίνω πρόεδρος", γιατί γι αυτό γίνεται πρόεδρος. για αυτό έγινε την πρώτη φορά, όλοι να μην βγει η Λεπέν, η Λεπέν θα έπρεπε να έχει ένα καδράκι με τον Μακρόν στο κομοδίνο της, "Ευχαριστώ πολύ Εμανουέλ που εισάγεις αυτά τα μέτρα λιτότητας για τους πολλούς και σοσιαλισμό για τους πολύ λίγους, που αντιγράφεις τις πολιτικές μου όσον αφορά τον αντι-ισλαμισμό σου, και όλες τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Γαλλία", που κάνει ο Μακρόν, στο πλαίσιο της καταπολέμησης του μη ρεπουμπλικανικού ιδεολογήματος, των ισλαμιστών από την μια μεριά της Λεπέν από την άλλη. Βλέπεις ότι έχουν ανάγκη ο ένας τον άλλον, η Λεπέν υπάρχει λόγω των πολιτικών λιτότητας, των νεοφιλελεύθερων πολιτικών του Μακρόν, και ο Μακρόν υπάρχει λόγω της ύπαρξης της Λεπέν, της απειλής ότι η εθνικοσοσιαλίστρια, η φασίστρια Λεπέν, θα γίνει πρόεδρος.

ΔΗΜ: Στο δια ταύτα όμως έχουμε, τί έχουμε; Έχουμε ανασφάλεια, έχουμε ακρίβεια, έχουμε ανεργία, έχουμε ασυλία του πλούτου, και μη φορολόγηση του πλούτου, έχουμε αύξηση των ορίων ηλικίας από τα 62 στα 65, όλα αυτά τελικώς αλλάζουν; Είναι ένα καμπανάκι ότι πρέπει να αλλάξεις πολιτική; Ή η εκλογή στις 24 του μήνα όποιου βγει θα σημαίνει, ας ελπίσουμε ότι θα βγει ο Μακρόν, ότι μένει στις ίδιες ράγες που είχε χαράξει εκ των προτέρων;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Ε προφανώς είναι καμπανάκι, αυτό που αξίζει να δούμε είναι ότι έχουμε ένα παράδοξο, η Γαλλία είναι μια χώρα μεγάλη, πλούσια τεχνολογικά πολύ προηγμένη, με υψηλότατο επίπεδο μόρφωσης, κουλτούρας, και δεν είναι βιώσιμη, αυτή η χώρα δεν μπορεί να αναπαραχθεί..

Ο λόγος που έχουμε όλα αυτά τα φαινόμενα τα οποία περιέγραψες είναι ότι η πολιτική οικονομία και η κοινωνική οικονομία της Γαλλίας δεν μπορεί να αναπαραχθεί, εντός αυτού που είναι σήμερα Ευρωζώνη ή Ευρωπαϊκή Ένωση,. Από την μια μεριά η Γαλλία και η μεσαία τάξη, μεγάλο-αστικές τάξεις είναι ενωμένοι αποφασισμένοι υπέρ της Ευρωπαϊκής Ένωση; Αλλά αυτή η ευρωπαϊκή ένωση έτσι όπως είναι καθιστά την χώρα τους μη βιώσιμη. Γιατί αν το σκεφτείς έχεις μια χώρα σαν την Γαλλία η οποία είναι συνδεδεμένη με ένα κοινό νόμισμα με την Γερμανία, όταν το ποσοστό της παραγωγής της Γερμανίας που οφείλεται στο κεφάλαιο, στα κεφαλαιουχικά αγαθά, στα μηχανήματα, είναι πολύ μεγαλύτερο από ότι είναι στην Γαλλία, κανονικά θα έπρεπε να υπάρχει μια συνεχής διολίσθηση του γαλλικού νομίσματος, αυτό δεν γίνεται, το αποτέλεσμα είναι ότι υπάρχει μια συνεχής μεταφορά πλούτου από την Γαλλία στην Γερμανία. Όποιος και να είναι πρόεδρος αυτό δημιουργεί συνεχώς φυγόκεντρες δυνάμεις εντός της Γαλλίας.

έχουμε μια Ευρώπη, η οποία δημιουργεί ζητήματα βιωσιμότητας, και στην Γερμανία, και στην Γαλλία, και στην Ιταλία, και στην Ελλάδα, και έχουμε λοιπόν αυτόν τον κατακερματισμό των δυνάμεων της Ευρώπης. Και το αποτέλεσμα είναι ότι στον πολιτικό στίβο έχουμε μια τοξικοποίηση του πολιτικού σκηνικού, και τελικά οι μόνοι οι οποίοι κερδίζουν από αυτό είναι τα άκρα, το ακραίο κέντρο είτε είναι Μέρκελ είτε είναι Μακρόν, και από την άλλη μεριά οι εθνικοσοσιαλιστές.

ΔΗΜ: Η Αριστερά γιατί χάθηκε στην μετάφραση;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Γιατί είμαστε απολύτως ανόητοι, πραγματικά πρέπει να κερδίσουμε Όσκαρ ανοησίας. Για σκέψου τώρα πάμε στις προηγούμενες ευρωεκλογές, έχεις το ευρωπαϊκό κόμμα της Αριστεράς, στο οποίο εμείς δεν συμμετείχαμε, και δεν συμμετείχαμε γιατί το βλέπαμε αυτό που θα σου περιγράψω τώρα. Έχεις το ευρωπαϊκό κόμμα της Αριστεράς, οι φασίστες έχουν ένα αφήγημα σε όλη την ευρωπαϊκή ένωση, φταίνε οι ξένοι, φταίνε οι Εβραίοι, φταίνε οι μουσουλμάνοι, φταίνε, φταίνε, φταίνε... και θα ξαναχτίσουμε τα σύνορά μας, και όλα θα πάνε καλά, το ακραίο κέντρο έχει και αυτό την δική του μία, είναι η λογική της τρόικας, ιδιωτικοποίηση παντού, συρρίκνωση των μισθών και των εισοδημάτων, για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα, αυτό είναι το αφήγημα, είτε είσαι Μακρόν, είτε είσαι Μητσοτάκης, είτε είσαι Λίντνερ ή Σόιμπλε στην Γερμανία, και έρχεται η Αριστερά, και έχει μέσα στους κόλπους της τον Μελανσόν ο οποίος θέλει να φύγει από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τον Τσίπρα ο οποίος θεωρεί ότι έσωσε την Ελλάδα λέγοντας ναι στην τρόικα, και φέρνοντας τον Ντάισενμπλουμ και τον Ρέγκλινγκ να τους τρατάρει φοντανάκια και ποτά στου Μαξίμου, έχεις τους Podemos οι οποίοι έχουν πολιτική να μην έχουν πολιτική για την Ευρώπη, δηλαδή όταν συζητούσαμε εμείς το DiEM και το ΜέΡΑ με τους φίλους μας, τους συντρόφους μας τους Podemos, μας λέγανε εμείς δεν θέλουμε να πούμε τίποτα για την ευρωπαϊκή ένωση, ρε παιδιά πάτε να γίνετε κυβέρνηση στην Μαδρίτη, πριν συρρικνωθούν και γίνουν junior partners του Σάντζες, Δεν θέλανε να έχουν άποψη για το τι πρέπει να γίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο, λοιπόν έχεις μια ευρωπαϊκή αριστερά που τους έχεις όλους αυτούς μέσα, έχεις το Die Linke, που είναι διαιρεμένοι μεταξύ σοσιαλδημοκρατών ουσιαστικά και αντι-ευρωπαϊστών, τον Μελανσόν από την άλλη, λοιπόν όλο αυτό το σκορποχώρι δεν μπορεί να αρθρώσει έναν λόγο από την Σουηδία μέχρι την Μάλτα, και από την Ιρλανδία μέχρι την Κύπρο να πει "να τι θα κάνουμε για την Ευρώπη", άρα θέτει εαυτόν εκτός παιγνίου, αυτή είναι η Αριστερά. Γι αυτό εμείς δεν μπήκαμε στην ευρωπαϊκή αριστερά ως ΜέΡΑ25 και DiEM25, και προσπαθήσαμε να φτιάξουμε ένα πραγματικά διεθνικό, όχι απλά διεθνιστικό, διεθνικό κίνημα, να αποφασίσουμε όλοι μαζί, τα μέλη μας στην Γερμανία, τα μέλη μας στην Γαλλία, τα μέλη μας στην Ισπανία, τα μέλη μας εδώ, ένα κοινό πρόγραμμα.

ΔΗΜ: Τελευταία ερώτηση σε σχέση με τις γαλλικές εκλογές, το καμπανάκι αυτό νομίζω ακούστηκε και στην Αθήνα, είχαμε την προηγούμενη εβδομάδα την δήλωση του πρωθυπουργού, σε κομματική εκδήλωση στο Χαλάνδρι, όπου αναφέρθηκε στο διακύβευμα των επόμενων εκλογών, το παρακολούθησες φαντάζομαι, που ήταν ότι το προοδευτικό πρόσημο, οι προοδευτικές πολιτικές είναι αυτές οι οποίες θα κριθούν, στις επόμενες εκλογές, και όχι το τι είναι αριστερό, τι είναι δεξιό, και το τι είναι κεντρώο.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Κουράστηκα που το άκουσα. Κοίταξε ένα είναι το διακύβευμα των επόμενων εκλογών, πως θα περάσουν τα μέτρα αυτού που εμείς ονομάζουμε στο ΜέΡΑ25, 5ο μνημόνιο, Έρχεται, το είτε ο Ρέγκλινγκ εχθές, Είπε: θα πρέπει να έχετε πλεόνασμα του χρόνου, το '23, εγώ τον Ρέγκλινγκ τον πιστεύω, οι άνθρωποι λένε την αλήθεια όσον αφορά τις προθέσεις τους, τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει νέο κούρεμα των επιδομάτων, της πραγματικής αξίας των μισθών, της πραγματικής αξίας των επιδομάτων, η φορολόγηση στους μικρομεσαίους θα παραμείνει απαγορευτική για την βιωσιμότητα τους, και η αγωνία των Βρυξελλών, της Φρανκφούρτης αλλά και της ντόπιας ολιγαρχίας είναι πως θα προκύψει μια κυβέρνηση η οποία θα περάσει αυτά τα νέα μέτρα λιτότητας εν μέσω ακρίβειας, Το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι αυτό. Θα είναι Νέα Δημοκρατία - ΚΙΝΑΛ, δηλαδή αυτή η πολιτική με φιλελεύθερο προσωπείο; Θα είναι ΣΥΡΙΖΑ-ΚΙΝΑΛ η ίδια πολιτική με προοδευτικό προσωπείο; Ή θα αναγκαστούν εκ των πραγμάτων με τον βούρδουλα από

τις Βρυξέλλες, το Βερολίνο και την Φρανκφούρτη να κάνουν μια συγκυβέρνηση και οι 3 μαζί; Αυτό είναι το διακύβευμα για αυτούς, και για εμάς είναι πως θα τους χαλάσουμε αυτά τα σχέδια.

ΔΗΜ: Πέρα από το να χαλάσετε αυτά τα σχέδια η σύμπραξη με κάποια από αυτά τα κόμματα τα οποία υπάρχουν στο πολιτικό σκηνικό αυτήν την στιγμή είναι κάτι το οποίο στο πίσω μέρος του μυαλού του ΜΕΡΑ25 υπάρχει;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Θα είμαι ειλικρινής μαζί σου, εάν πιστεύουμε ότι θα μπορέσουμε ως άτομα...

ΔΗΜ: Έστω και μετεκλογικά; Δεν μιλάω πριν τις εκλογές...

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Μετεκλογικά δεν υπάρχει καμία πιθανότητα,

ΔΗΜ: Γιατί;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Γιατί δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά. Δηλαδή δεν είμαστε Γερμανία. Στη Γερμανία γίνανε εκλογές τον Σεπτέμβρη και 3 κόμματα μπήκαν σε ένα δωμάτιο από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Δεκέμβριο, είχαν 3 μήνες και σφυρηλάτησαν σοβαρά, ένα κοινό κυβερνητικό πρόγραμμα, άσχετα αν συμφωνώ μαζί του ή όχι, το σφυρηλάτησαν, δούλευαν 3 μήνες, μέρα νύχτα. Εδώ αυτό δεν γίνεται. Το σύνταγμα μας όπως ξέρεις πολύ καλά, λέει ότι την Κυριακή το βράδυ, άντε την Δευτέρα το πρωί, η πρόεδρος της Δημοκρατίας θα καλέσει τον αρχηγό του πρώτου κόμματος, και θα του δώσει 3 μέρες να φτιάξει κυβέρνηση. Άντε να πάρει την σκυτάλη ο αρχηγός του δεύτερου κόμματος να έχει άλλες 3 μέρες, σε 3 μέρες δεν γίνεται πολιτικό πρόγραμμα της προκοπής. Το μόνο που θα μπορούσε να γίνει είναι ένα αλισβερίσι θα σας στηρίξουμε να μας δώσετε 3 υπουργεία. Ε, να μας κοπεί το χέρι από εδώ, το κεφάλι από τον λαϊμό, αν κάνουμε κάτι τέτοιο. Δεν φτιάξαμε το ΜΕΡΑ25 για να γίνουμε υπουργοί, ούτε για να γίνουν οι άλλοι υπουργοί. Το θέμα είναι να γίνει κάτι σοβαρό, να μιλήσουμε για τα κόκκινα δάνεια, για το χρηματιστήριο ενέργειας το οποίο πρέπει να καταρτηθεί, για τους φορολογικούς συντελεστές...

ΔΗΜ: Άρα το ΜΕΡΑ25 τι είναι; Ένα think tank είναι, το οποίο έχει ένα παρεμβατικό λόγο;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Το αντίθετο, είμαστε ένα κόμμα το οποίο, κρατάμε το κεράκι αναμμένο, για μια πραγματική αλλαγή για τους ανθρώπους, με στόχο να γίνει λαμπάδα, με στόχο να γίνουμε το μέσο, μέσα από το οποίο θα αλλάξει το πολιτικό σκηνικό.

ΔΗΜ: Άρα πιστεύετε στην γιγάντωση σαν κόμμα;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Απολύτως δεν είμαστε εδώ απλά να δημιουργούμε προβλήματα στη Βουλή, τα οποία δεν τα βλέπει και ο κόσμος εκεί έξω, τα μέσα μαζικής εξαπάτησης δεν παίζουν τίποτα από αυτά που λέμε μέσα στην Βουλή, όχι είμαστε εδώ για να φέρουμε την αλλαγή.

Αλλά την πραγματική αλλαγή, όχι την εναλλαγή μεταξύ των μνημονιακών κομμάτων με διαφορετικά πρόσημα. Δεν σημαίνει ότι θα πετύχουμε, αλλά νομίζω ότι ο κόσμος εκεί έξω ακόμα και άνθρωποι που δεν μας ψηφίζουν θεωρούν ότι είναι καλό ότι υπάρχουμε ως εναλλακτική, αυτό το κεράκι το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε ένα φούντωμα.

ΔΗΜ: Εντάξει, ωραίο το παράδειγμα μέσα στην Μεγάλη Εβδομάδα, την οποία διανύουμε.. Να βάλω μια τελευταία ερώτηση η οποία μας παίρνει μακριά από τα του οίκου μας και από τα σύνορα μας;

Είχαμε έναν Ταγίπ Ερντογάν ο οποίος ήταν παραγκωνισμένος, ήταν απομονωμένος, έψαχνε να βρει ποιον να πάρει τηλέφωνο, δεν υπήρχε κανένας που να θέλει να του μιλήσει, τελικά σκάει μια κρίση στην Ουκρανία, μια εισβολή της Ρωσίας επάνω και καθίσταται ο καταλυτικός παράγοντας ο οποίος διαμεσολαβεί για να υπάρξει η συνομιλία, η επαφή μεταξύ των 2 αυτών πλευρών, η Ουάσιγκτον τον αναζητά, ξαναχτίζει τις σχέσεις και είναι θερμές μαζί του, εμείς είχαμε πάρει τα ραφάλ, τα ραφάλ ήταν η υπεροπλία μας, τα παίρνει σε αναβάθμιση σε 40 F16 παίρνει και άλλα 80 F16,θα δούμε και για τα F35. Από την άλλη έχεις στον αντίποδα τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ούτε να ακούσουνε θέλανε για την Βενεζουέλα, ούτε να δούνε ζωγραφιστό το Ιράν και τελικά, με ταχύτητα η οποία εξέπληξε τους πάντες, πάνε χτίζουν μια συμμαχία για να καλύψουν τα κενά που δημιουργούνται από τον πόλεμο στην Ουκρανία και από την απώλεια της Ρωσίας, ως εταίρους σε ότι αφορά την ενέργεια εννοώ την απώλεια της Ρωσίας, όλα αυτά τι είναι τελικά; Είναι η τέχνη της διπλωματίας; Είναι μαθήματα υποκριτικής; Είναι σωτήριοι ελιγμοί τους οποίους πραγματοποιούν την σωστή στιγμή που πρέπει να γίνουν για να μπορέσει να βγει αλώβητη μια υπερδύναμη όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ,από αυτό το οποίο έχει πέσει στο κεφάλι μας αυτήν την στιγμή;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Θεωρώ ότι είναι απόδειξη του πόσο σημαντικός είναι ο συνδυασμός δύο πραγμάτων, από την μια πλευρά το να έχεις μια πραγματική βιομηχανία, η Τουρκία έχει πραγματική βιομηχανία, δεν είναι σαν εμάς, έχει μια βιομηχανία που παράγει 1 εκατομμύριο αυτοκίνητα τον χρόνο, παράγει τα μισά ψυγεία και τα πλυντήρια της Μέσης Ανατολής, έχει μια σοβαρή βιομηχανία, έχει σημασία το να έχεις μια σοβαρή βιομηχανία, δεν άγεσαι και φέρεσαι, και το 2ο?η σημασία που έχει το να μην είσαι εξαρτημένος, να έχεις μια ανεξάρτητη εξωτερική πολιτική, να μην είσαι "yes man" άσχετα αν ο Ερντογάν χρησιμοποιεί αυτήν την ανεξάρτητη πολιτική για να σκοτώνει Κούρδους, στο Βόρειο Ιράκ.

Είναι αυτό που έλεγε ο Ανδρέας Παπανδρέου, την δεκαετία του 70, πριν γίνει πρωθυπουργός, τον "yes man", κανένας δεν τον σέβεται σε τελική ανάλυση.

Η ιδέα του Τσίπρα, του Γιώργου του Παπανδρέου, του Κυριάκου του Μητσοτάκη, ότι αν κάνουν τα καλά παιδιά και αγκαλιάσουμε τον Νετανιάχου του Ισραήλ, τον σημερινό πρωθυπουργό του Ισραήλ, μαζί με τον Σίσι τον δικτάτορα της Αιγύπτου, την Exxon Mobil, την Total, τον Μακρόν, τον Τραμπ, τώρα τον Μπάιντεν και τον Αναστασιάδη και γίνουμε όλοι μια καλή παρέα και κάνουμε ότι μας λένε, και δώσαμε και την Αλεξανδρούπολη να είναι ορμητήριο του αμερικανικού στρατού, τελειώσαμε με τα εθνικά μας ζητήματα, τα εθνικά μας ζητήματα θα λυθούν επειδή δεν θα έχουμε ερείσματα, αν θυμάσαι την λέξη, που χρησιμοποιούσαν και ο Κυριάκος Μητσοτάκης και ο Αλέξης Τσίπρας.

Δεν είναι έτσι, δίκιο είχε ο Ανδρέας Παπανδρέου, όταν δεν έχουν λόγο να σε φοβούνται, γιατί είσαι "yes man", την δύσκολη στιγμή θα πάνε πάντα με αυτόν τον οποίον δεν τον έχουν δεδομένο, και ο οποίος τυχαίνει να έχει και μια σοβαρή οικονομία, την οποία δεν την δώσανε στην τρόικα.

Θυμάμαι συζητήσεις με τον υπουργό Οικονομικών τότε της Τουρκίας, ο οποίος μου έλεγε, δεν πρέπει να τα δίνετε τα λιμάνια σας έτσι, την Ολυμπιακή γιατί την δώσατε έτσι; Οι "Τουρκ Χαβά Γιολάρι" οι τουρκικές αερογραμμές, είχανε μεγάλο πρόβλημα και αυτές όπως η Ολυμπιακή, τι κάνανε; Ο Ντερβίς που ήταν υπουργός οικονομικών, την έχτισε, είναι κρατική για αυτό κυριαρχεί στους αιθέρους της περιοχής και το αεροδρόμιο της Κωνσταντινούπολης, είναι πραγματικός κόμβος, hub, για την υφήλιο πια. Αυτά τα κάνει η

Τουρκία, εμείς δεν τα κάνουμε. Θεωρούμε ότι απλά με το να είμαστε καλά παιδιά, και “yes man” NATO και Βρυξελλών, ότι έτσι θωρακιζόμαστε, δεν θωρακιζόμαστε έτσι, το ξέρουμε αυτό από το 1974.

ΔΗΜ: Να βάλω μια ερώτηση ακόμα και κλείσαμε με αυτό; Το ενεργειακό. Φαίνεται ότι προχωράμε πλέον σε αναζήτηση κατ αρχάς των ποσοτήτων που υπάρχουν νοτίως της Κρήτης και δυτικά, και στο κομμάτι του Ιονίου, μπορεί να αποτελέσει την απάντηση στην ενεργειακή κρίση την οποία βιώνουμε αυτήν την στιγμή;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Όχι..

ΔΗΜ: Ή περισσότερα προβλήματα μπορεί να φέρει;

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Όχι βέβαια..δεν θα κερδίσουμε τίποτα, ακόμα και να βρούμε, και να πάνε να σκάψουν να βρουνε και να κάνουν την εξόρυξη, η Exxon θα τα πάρει, η τιμή του φυσικού αερίου νομίζεις ότι θα μειωθεί; Επειδή βρήκαμε εμείς λίγο φυσικό αέριο; Όχι, το φυσικό αέριο δεν έχει σημασία αν το εισάγεις ή αν δεν το εισάγεις, αν είναι ακριβό ο λογαριασμός της ΔΕΗ θα είναι εκεί πάνω. Τι θα πάρει η Ελλάδα; Η ελληνική κυβέρνηση; Έχω διαβάσει τις κυρώσεις, και ο Τσίπρας τις έφερε και ο Μητσοτάκης τις έφερε στην Βουλή, τίποτα, θα πάρουμε 10% της Exxon Hellas, τα οποία θα είναι 0, με μαθηματική ακρίβεια, η Exxon μαμά θα έχει κέρδη η Exxon Hellas δεν θα έχει. Οι πλατφόρμες που θα πουλήσει η Exxon μαμά στην Exxon Hellas θα κοστίζουν τόσα ώστε να μην έχει κέρδη η Exxon Hellas, και 90% να τους βάλεις φόρο στα κέρδη τους. Το 90% του 0 είναι ακριβώς 0. Δεν θα κερδίσουμε τίποτα, και τι θα έχουμε κάνει για σκέψου το. Οι χώρες οι οποίες θα πάνε καλά θα είναι αυτές που θα παράγουν υδρογόνο, όχι φυσικό αέριο, από ανεμογεννήτριες που θα είναι πλωτές, στην μέση του Αιγαίου, ή της Βόρειας Θάλασσας. Η Σκωτία πρόσφατα δημοπράτησε πλωτές ανεμογεννήτριες στην βόρεια Σκωτία, και πήρε 700 εκατομμύρια λίρες η Nicola Sturgeon, η πρωθυπουργός της Σκωτίας, από 17 εταιρείες ευρωπαϊκές ως επί των πλείστων, που χτύπησαν και θα παράγουν το 110% της ενέργειας, ολόκληρης της Βρετανίας όχι μόνο της Σκωτίας, αυτό είναι το μέλλον. Και εμείς τι κάνουμε; Ψάχνουμε λέει τώρα για υδρογονάνθρακες, πρόκειται για τον χειρότερο συνδυασμό της ανοησίας και της απελπισίας,

ΔΗΜ: Λοιπόν το τραβήξαμε αρκετά παραπάνω από το χρονικό όριο που υπήρχε. Γιάνη Βαρουφάκη θέλω να σε ευχαριστήσω πολύ για την πρόσκληση αυτή, για να κάνουμε την συνέντευξη, να ευχηθώ καλό Πάσχα, καλή Ανάσταση.

Γ. ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ: Και εγώ να σε ευχαριστήσω, τελευταία φορά που τα είπαμε ήταν στην ΕΡΤ, τώρα είμαστε εδώ στο "σκληρό μαρκάρισμα" καλό Πάσχα, καλή Ανάσταση και ο θεός μαζί μας, λέει ένας ευσεβής άθεος.